

DEZBATERI PARLAMENTARE

Parlamentul Republicii Moldova de legislatura a XIX-a

SESIUNEA a II-a ORDINARĂ – IULIE 2011

Ședința din ziua de 14 iulie 2011

(STENOGRAMA)

SUMAR

1. Declararea ședinței ca fiind deliberativă.
2. Dezbateri asupra ordinii de zi și aprobarea ei.
3. Dezbaterile și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege nr.814 din 30 martie 2011 pentru modificarea și completarea unor acte legislative (*Legea taxei de stat – art.4; Legea cu privire la publicitate – art.3; Legea privind protecția consumatorilor – art.1, 1^I, 4 ș.a.; ș.a.*).
4. Dezbaterile, aprobarea în primă lectură și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege nr.1331 din 7 iunie 2011 pentru aderarea Republicii Moldova la Acordul cu privire la Programul de schimburi pentru studii universitare în Europa Centrală (CEEPUS III).
5. Dezbaterile, aprobarea în primă lectură și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege nr.1350 din 9 iunie 2011 privind ratificarea Acordului dintre Republica Moldova și Agenția Internațională pentru Energie Atomică, încheiat prin schimb de scrisori la 8 aprilie 2010, privind modificările la Protocolul anexat la Acordul dintre Republica Moldova și Agenția Internațională pentru Energie Atomică cu privire la aplicarea garanțiilor în raport cu Tratatul privind neproliferarea armelor nucleare.
6. Dezbaterile și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege nr.710 din 16 martie 2011 pentru modificarea și completarea Legii nr.96-XVI din 13 aprilie 2007 privind achizițiile publice (*art.5, 9*).
7. Dezbaterile și adoptarea proiectului de Hotărâre nr.1756 din 11 iunie 2010 pentru aprobarea bugetului și numărului de personal al Curții de Conturi pe anul 2011.
8. Dezbaterile și adoptarea proiectului de Hotărâre nr.71 din 17 ianuarie 2011 cu privire la aprobarea bugetului Comisiei Naționale a Pieței Financiare pe anul 2011.
9. Dezbaterile și remiterea în comisie a proiectului de Hotărâre nr.1564 din 8 iulie 2011 cu privire la constituirea Comisiei de anchetă pentru investigarea cazurilor de demolare și deteriorare a monumentelor istorice incluse în Registrul monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat.
10. Examinarea proiectelor de acte legislative propuse de comisiile permanente ale Parlamentului spre respingere (*12 proiecte*).

11. Prezentarea și respingerea proiectului de Lege nr.2542 din 17 iulie 2000 pentru completarea Legii învățământului (art. 48).

12. Prezentarea și respingerea proiectului de Lege nr.4578 din 26 decembrie 2000 pentru modificarea și completarea articolului 8 din Legea învățământului.

13. Prezentarea și respingerea proiectului de Lege nr.2823 din 21 septembrie 2001 pentru modificarea și completarea unor acte legislative (*Legea învățământului – art. 21, 61, 62; Legea privind administrația publică locală–art. 13; ș.a.*).

14. Prezentarea și respingerea proiectului de Lege nr.4040 din 3 decembrie 2004 pentru modificarea articolului 25 alin. (3) din Legea învățământului nr.547-XIII din 21 iulie 1995.

15. Prezentarea și respingerea proiectului de Lege nr.4081 din 8 decembrie 2004 pentru completarea articolului 157 din Codul cu privire la știință și inovare al Republicii Moldova nr. 259-XV din 15 iulie 2004.

16. Prezentarea și respingerea proiectului de Hotărâre nr.3214 din 4 octombrie 2005 privind formarea Comisiei parlamentare de anchetă pentru examinarea legalității Hotărârii Guvernului Republicii Moldova nr.865 din 17 august 2005 privind excluderea din Registrul monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat a conacului urban Teodosiu.

17. Prezentarea și respingerea proiectului de Lege nr.1496 din 25 aprilie 2006 pentru completarea Legii învățământului (*art.38*).

18. Prezentarea și respingerea proiectului de Lege nr.3561 din 10 octombrie 2007 pentru completarea Legii învățământului nr.547-XII din 21 iulie 1995 (*art.14, 25, 26*).

19. Prezentarea și respingerea proiectului de Lege nr.3633 din 16 octombrie 2007 privind interpretarea articolului 99 alineatul (2) din Regulamentul Parlamentului.

20. Prezentarea și respingerea proiectului de Lege nr.3666 din 18 octombrie 2007 pentru completarea articolului 99 din Regulamentul Parlamentului.

21. Prezentarea și respingerea proiectului de Lege nr.3395 din 26 septembrie 2007 privind modificarea și completarea articolului 99 din Legea Regulamentului Parlamentului.

22. Prezentarea și respingerea proiectului de Lege nr.3364 din 5 decembrie 2008 cu privire la modificarea și completarea Legii nr.440-XIII din 27 aprilie 1995 cu privire la zonele și fișiile de protecție a apelor râurilor și bazinelor de apă (*art.13.*)

23. Declarația domnului deputat Valeriu Streleț – Frațiunea Partidului Liberal Democrat din Moldova.

24. Declarația domnului deputat Ion Hadârcă – Frațiunea Partidului Liberal.

25. Declarația domnului deputat Vladimir Saharneau – Frațiunea Partidului Liberal.

Ședința începe la ora 10.00.

Lucrările sînt prezidate de domnul Marian Lupu, Președintele Parlamentului, asistat de domnul Vladimir Plahotniuc, prim-vicepreședinte al Parlamentului, și de doamna Liliana Palihovici, vicepreședinte al Parlamentului.

Domnul Marian Lupu:

Stimați colegi,

Bună dimineața.

Este ora 10.00, ora începutului ședinței Parlamentului.

Rog Secretariatul să ne anunțe prezența.

Domnul Maxim Ganaciuc – *Secretar general adjunct al Secretariatului Parlamentului, șeful Direcției documentare parlamentară:*

Doamnelor și domnilor deputați,

Bună dimineața.

Vă anunț că la lucrările ședinței de astăzi a plenului Parlamentului, din totalul celor 101 de deputați, și-au înregistrat prezența 53 de deputați. Nu s-au înregistrat deputații: Bodrug Oleg, Cobzac Grigore, Guma Valeriu, Plahotniuc Vladimir, Stratan Valentina, Țulea Oleg și, de asemenea, deputații Frațiunii Partidului Comuniștilor din Republica Moldova.

Domnul Marian Lupu:

Stimați colegi,

Constat caracterul deliberativ al ședinței.

Rog să onorăm Drapelul Republicii Moldova. *(Se onorează Drapelul de Stat al Republicii Moldova.)*

Mulțumesc.

Stimați colegi,

O informație. În perioada premergătoare ședinței plenului de astăzi al Parlamentului și-au sărbătorit ziua de naștere doi dintre colegii noștri: domnul Simion Furdui și domnul Petru Vlah. Să-i felicităm. *(Aplauze.)* Și să le dorim multă sănătate și mult succes.

La fel, în atenția dumneavoastră, cât și în atenția opiniei publice: ziua de 13 iulie a fost o zi marcantă pentru Republica Moldova, fiindcă la 13 iulie 1995 Republica Moldova a semnat documentele de aderare la Consiliul Europei. Pe această cale devenind oficial cel de al 35-lea stat membru al acestei organizații deosebit de importante.

Biroul permanent a prezentat atenției dumneavoastră proiectele incluse în proiectul agendei ședinței plenului Parlamentului și, potrivit uzanțelor, voi supune votului dumneavoastră aprobarea ordinii de zi a ședințelor plenului pentru perioada 14–22 iulie curent.

Cine este pentru propunerea înaintată de Biroul permanent rog să voteze. Majoritatea. Aprobabil.

Dacă sînt propuneri suplimentare.

Microfonul nr. 5.

Domnul Valeriu Munteanu – Frațiunea PL:

Domnule Președinte,

Frațiunea Partidului Liberal solicită a fi inclus pentru astăzi în ordinea de zi proiectul nr.1558, proiectul care nu a trecut data trecută, este vorba de aducerea în concordanță a Legii nr.431 din 1995 cu privire la statutul municipiului Chișinău cu Legea administrației publice locale nr.436 din decembrie 2006.

Domnul Marian Lupu:

Da, voi supune votului.

Încă propuneri?

Microfonul nr.4.

Domnul Ion Balan – Frațiunea PLDM:

Domnule Președinte,

Solicite ca proiectul de Lege nr. 870 să fie examinat pe data de 21 iulie. Nu este gata raportul.

Domnul Marian Lupu:

Încă o dată, ce număr?

Domnul Ion Balan:

Nr.870, da.

Domnul Marian Lupu:

Deci considerăm așa, nr.870, care este pe lista noastră aici, da, și noi l-am aprobat, să fie transferat pentru examinare pe săptămâna viitoare. Și el este la noi pentru ziua de astăzi. Lectura a doua, da? Bine. Deci nr.5 numărul de ordine, transferat pe ... deja o să vă clarificați cu Secretariatul că pe 21 sau pe 22.

Microfonul nr.4.

Domnul Mihai Godea – deputat neafiliat:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Stimați colegi,

Noi, pe parcursul acestor săptămâni, mai ales al ultimelor două, am văzut prin declarațiile politicianilor și prin relatările mass-media mai multe situații-problemă din cadrul Guvernului, din cadrul guvernării în general. Am auzit cu toții că sînt foarte multe interese care provoacă blocaje de reformă, care pun piedici cursului proeuropean și democratic al Republicii Moldova .

Eu fac apel către toți deputații să semneze Declarația de interese personale, este o campanie inițiată de societatea civilă, de Alianța Anticorupție, așa cum a fost și Campania “Avere la vedere”, asta este Campania „Interese la vedere.” Am semnat declarația aceasta, voi depune-o azi. Și, în acest context, marți la ora 19.00 toată țara s-a strîns în jurul televizoarelor să privească Mesajul către națiune al Prim-ministrului. Am urmărit și mișcări foarte ciudate la frontiera de stat a

Republicii Moldova pe întreg perimetrul, vecinii tot cu televizoare au venit ca să privească ce se întâmplă în țara vecină.

În acest context, în conformitate cu Legea cu privire la Guvern și Regulamentul Parlamentului, cred că ar fi oportun să audiem raportul Guvernului în plenul Parlamentului pentru săptămâna viitoare, pentru că sînt mai multe întrebări și către Prim-ministru, dar și către miniștrii vizați în duelurile verbale, care au avut loc pe parcursul acestor două săptămîni. Și n-o să nominalizez miniștrii, dar am auzit cu toții domeniile unde sînt foarte multe semne de întrebare: economie, agricultură, transporturi și sănătate, și alte domenii.

Eu propun pentru joia viitoare să audiem raportul Guvernului, așa cum prevede legea, în plenul Parlamentului. Ca și noi, deputații, citîndu-l pe domnul Diacov într-o celebră frază de anul trecut “Ca să nu murim proști”, să vedem ce se întâmplă acolo.

Vă mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Alte propuneri?

Microfonul nr.5.

Domnul Tudor Deliu – Frațiunea PLDM:

Mulțumesc.

Vreau să anunț colegii că, ieri, la adresa Curții Constituționale a fost expeditată inițiativa Partidului Liberal Democrat din Moldova privind revizuirea articolului 70 din Constituție, cu lichidarea imunității deputaților. Și acest lucru a fost posibil grație susținerii a unor deputați din Partidul Liberal, fapt pentru care le sîntem recunoscători.

Domnul Marian Lupu:

Stimați colegi,

Propunerea domnului deputat Munteanu privind includerea pentru astăzi în ședința plenului Parlamentului a proiectului nr.1558. Cine este pentru rog să voteze. Rog să fie anunțate rezultatele pentru stenogramă.

Sectorul nr.2?

Sectorul nr.3?

Numărătorii stimați colegi.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.3 – 12 persoane.

Domnul Marian Lupu:

Sectorul nr.2?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.2 – 14.

Domnul Marian Lupu:

– 14. În totalitate – 26 de voturi. Ținând cont că prezența a fost 53, de fapt, 54, număr insuficient pentru a constata aprobarea acestei propuneri. Deci proiectul nr.1558 nu este inclus pe ordinea de zi.

Cu referință la propunerea domnului deputat Godea referitor la Raportul Guvernului. De fapt, vreau să vă spun că da, potrivit legii, o dată în cadrul fiecărei sesiuni, Guvernul urmează să vină și să prezinte Raportul său de activitate în fața Parlamentului.

Eu propun ca la următoarea ședință a Biroului permanent, deci de astăzi trimitem informația la Guvern, rog Secretariatul să aibă grijă, să discutăm subiectul includerii acestui raport. Dacă nu greșesc eu, chiar a și fost în trecut, cam prin luna mai, o scrisoare chiar și de la Executiv, conform căreia s-a propus audierea acestui raport. Adunăm aceste informații, discutăm la Biroul permanent și fixăm data audierilor. Nu neapărat să fie joia sau vinerea viitoare, fiindcă, potrivit deciziei Biroului permanent, sesiunea ordinară de primăvară–vară va continua pînă în ultimele zile a lunii iulie. Aia înseamnă că avem încă mai multe săptămîni la dispoziție pentru realizarea agendei plenului Parlamentului.

Acestea fiind spuse ...

Microfonul nr.5.

Domnul Mihai Ghimpu – Frațiunea PL:

Domnule Președinte,

Stimați colegi,

Vorba colegului de Parlament, că toată Europa a stat marți la ecranele televizorului, unde s-a vorbit despre reforme, că Republica Moldova are nevoie de reforme și PL, eu vorbesc de PL acum, de Partidul Liberal, nu acceptă reformele, e în opoziție în cadrul Alianței. Atunci vă întreb: de ce nu votați proiectul înaintat de domnul Munteanu? Că este vorba de reforme. Avem două legi care se bat cap în cap.

Și important este că Legea statutului municipiului Chișinău e din 1995, iar Legea cu privire la administrația publică locală, care prevede corect norma, e din 2006. Acestea sînt reformele dumneavoastră? Cum o să votați voi, așa o să voteze și Partidul Liberal. N-o să votăm legi care au interese de a scoate omul cuiva și de a pune omul altcuiva. Acestea nu sînt reforme. Acestea sînt reforme – ajustarea legislației Republicii Moldova la standardele europene.

Mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.4.

Domnul Iurie Țap – Frațiunea PLDM:

Cu referire la cele spuse de antevorbitor, vreau să fac o precizare. În Parlamentul de legislatura trecută noi am creat Comisia specială pentru descentralizare, ea a lucrat pe parcursul a trei luni de zile. Unul dintre subiectele de bază a fost Legea privind statutul municipiului Chișinău. În citeva ședințe, din cele

12, anul trecut, în august 2010 a fost pus în discuție. Cu părere de rău, vreau să zic, nici vicepreședintele comisiei, care a fost desemnat de Partidul Liberal, n-a fost prezent la lucrările comisiei. Și, cu părere de rău, din cadrul Consiliului și Primăriei au fost doar câteva persoane.

Un an în urmă, am propus foarte insistent ajustarea cadrului legal ce vizează Legea privind statutul municipiului Chișinău și toate actele legislative în acest context. De aceea, nu ar fi corect să se spună aceste lucruri la adresa noastră.

Și doi. Cu referire la proiectul nr.1558. Eu, de fapt, în calitate de vicepreședinte al comisiei, nu am convocat comisia, nu a avut loc ședința și am rugat, să încercăm să fim totuși corecți în acest sens.

Mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.5.

Domnul Mihai Ghimpu:

Stimate coleg antevorbitor,

Ceea ce spuneți dumneavoastră, comisia care a fost în legislatura precedentă, comisia ceea e moartă. Au avut loc alegeri și trebuie constituită din nou.

Dar vreau să vă amintesc că Frațiunea Partidului Liberal a înaintat două proiecte ajustate la standardele europene: cu privire la administrația publică locală și statutul municipiului Chișinău. Și voi, Frațiunea PLDM, ați blocat acest proiect și ați acceptat atunci doar să modificăm în Legea cu privire la administrația publică locală termenul de alegere și formare a administrației locale în Chișinău pe sectoare. Adică, să nu fie ales primar și Consiliu local pe sectorul Botanica, Ciocana, toate celelalte sectoare din 2011, ci din 2015. Și atunci am tăcut, ca să nu rîdă lumea de Alianță. S-a terminat baia, nu mai avem de gând să vă spălăm public, ca să arătați frumoși. Țineți cont de aceasta.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.4.

Domnul Valeriu Streleț – Frațiunea PLDM:

Eu aveam speranța că totuși va fi respectat votul expus în sală, fără prea mari comentarii, mai ales că s-a făcut referință la procedura legislativă, la tehnica legislativă, la necesitatea rapoartelor comisiilor sesizate în fond. Speram foarte mult că noi totuși vom avea o abordare mai civilizată și nu vom purcede, iarăși, la ajustarea legislației naționale nu la standardele europene și internaționale, ci la niște interese destul de personalizate, care vizează o perioadă scurtă de timp, care vizează acțiunea în timp a legii.

Din cauza asta, eu, nu știu, îmi exprim un pic nedumerirea în numele fracțiunii vizavi de abordările formulate. Propun să discutăm acest subiect ulterior în cadrul Alianței mai aprofundat, mai detaliat, cu toate că noi l-am discutat destul de bine, și apoi să venim cu propunerea pentru ședința de plen.

Domnul Marian Lupu:

Stimați colegi,

Ordinea de zi. Proiectul de Lege nr.814 pentru modificarea și completarea unor acte legislative. Lectura a doua. Comisia.

Domnul Veaceslav Ioniță – Frațiunea PLDM:

Stimați colegi,

Proiectul de lege vizează modificarea mai multor acte legislative, ceea ce ține de protecția consumatorului. Acest proiect de lege a fost votat în primă lectură în luna mai 2011, de atunci pînă în prezent au avut loc mai multe grupuri de lucru. Pe parcurs, au parvenit amendamente de la comisii, deputați, lista totală cu amendamente este pe 20 de pagini, dumneavoastră ați primit-o. Majoritatea amendamentelor s-au discutat împreună cu autorii legii, au fost acceptate. Întrebări, nici ieri la comisie, sper că astăzi, nu sînt pe marginea acestor amendamente, de aceea comisia propune, ținînd cont de amendamentele care au trecut prin comisie, această lege să fie votată în a doua lectură cu toate amendamentele acceptate de către comisie.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc.

Alte propuneri? Nu sînt.

Mulțumesc.

Stimați colegi,

În condițiile raportului comisiei de profil supun votului adoptarea în a doua lectură a proiectului de Lege nr.814. Cine este pentru rog să voteze.

Stimați colegi numărători,

Rog rezultatele.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.3 – 31.

Sectorul nr.2 – 24.

Domnul Marian Lupu:

55 de voturi „pro.” Zero voturi împotriva. Proiectul nr.814 este adoptat în lectura a doua.

Proiectul de Lege nr.1331 pentru aderarea Republicii Moldova la Acordul cu privire la Programul de schimburi pentru studii universitare în Europa Centrală. Venit de la Președinția Țării. Prezintă Ministerul Educației.

Doamna Tatiana Potîng – viceministru al educației:

Stimate domnule Președinte al Parlamentului,

Domnilor deputați,

Programul CEEPUS este un program regional de mobilitate academică care derulează în Europa Centrală și de Est din anul 1993. Anul acesta Republica Moldova aderă, de asemenea, la acest program.

Țările membre ale Programului CEEPUS sînt: Republica Austria, Republica Bulgaria, Croația, Cehia, Ungaria, Polonia, România, Republica Slovacia și Republica Slovenia.

Programul CEEPUS se realizează în temeiul unui Acord internațional de cooperare, semnat de către țările membre și este deschis pentru aderare. Începînd cu anul academic 2010–2011, Programul se va desfășura în baza Acordului CEEPUS III. Așa cum Republica Moldova nu a fost parte a programelor CEEPUS I și II, pentru acordul CEEPUS III urmează să realizăm procedurile de aderare.

Menționez că prevederile Acordului sînt compatibile cu tratatele internaționale în vigoare pentru Republica Moldova și nu necesită adoptarea unor acte normative noi.

Participarea Republicii Moldova la Programul CEEPUS III va permite avansarea țării în calitate de partener sigur și durabil în realizarea obiectivelor cooperării regionale și europene, va contribui la sporirea dialogului dintre instituțiile de învățămînt superior din regiune și va asigura promovarea mobilității academice și profesionale, contribuind la pregătirea calitativă a specialiștilor pentru economia națională.

Acordul de cooperare, semnat de către țările membre, prevede că sursele financiare, alocate pe țară, vor acoperi cheltuielile corespunzătoare a aflării în țara gazdă a participantului la program. Numărul minim de burse, care urmează să le ofere o țară membră pentru un an academic, este de 100 luni/bursă.

Astfel, resursele financiare pentru un an de zile în cadrul Programului CEEPUS III, care urmează a fi planificate în bugetul de stat al Republicii Moldova va constitui 150 de mii lei. Resursele respective urmează să fie planificate și aprobate anual prin hotărîre de Guvern, începînd cu anul 2011. Aceasta este una dintre condițiile Programului CEEPUS.

Bursierii programului sînt asigurați cu cazare de către țara gazdă și ei își plătesc cheltuielile de transport. Factorul suprem de decizie a Programului CEEPUS este Comitetul mixt al miniștrilor țărilor semnatare, care se întrunește o dată pe an și aprobă cele mai importante decizii strategice. Coordonarea, evaluarea, dezvoltarea și mediatizarea programului sînt cele mai importante sarcini ale Oficiului Central CEEPUS, care se află la Viena, Republica Austria.

Fiecare țară stabilește Oficiul Național CEEPUS responsabil de implementarea Programului la nivel național. Aceste oficii sînt integrate în structuri deja existente, astfel asigurarea funcționalității acestui oficiu, de asemenea, este în responsabilitatea Republicii Moldova.

Fiecare instituție de învățămînt superior, care participă la program, stabilește Oficiul CEEPUS universitar, de obicei acest Oficiu universitar se află în cadrul Biroului relații internaționale al universității.

Cele mai frecvente activități, prevăzute în cadrul Programului sînt: stagii universitare, postuniversitare, cursuri intensive, cursuri de limbă străină, excursii studențești și activități de predare.

Toate schimburile de studenți și profesori se realizează în cadrul unor rețele create între minimum trei universități din cel puțin două țări participante. Durata

minimă a stagiilor pentru studenți și stagiară este de trei luni, iar maximă este de 10 luni.

Activitatea desfășurată la universitatea gazdă se materializează prin obținerea de credite, care vor fi recunoscute de către universitatea trimițătoare la întoarcere. Stagiile de cercetare de una-două luni sînt destinate studenților masteranzi sau doctoranzi. Cadrele didactice, care, de asemenea, pot să beneficieze de burse în cadrul programului respectiv, li se impune o normă de predare de minimum 6 ore săptămînal.

Menționez că Acordul cu privire la Programul de schimburi pentru studii universitare în Europa Centrală a fost examinat și aprobat la comisiile de resort, care susțin inițiativa Ministerului Educației.

Stimați deputați,

Vă rog să susțineți acest proiect de lege în lectura I și a II-a.

Mulțumesc mult.

Domnul Marian Lupu:

Da, mulțumesc.

Întrebări, stimați colegi?

Microfonul nr. 4.

Doamna Maria Ciobanu – Frațiunea PLDM:

Doamnă viceministru,

Care va fi modalitatea de selectare a candidaților?

Doamna Tatiana Potîng:

Modalitatea de selectare este una comună pentru toate țările membre și este prevăzută de Programul SEEPUS III. La oficiul național SEEPUS aplicații doar se înregistrează. Dar, de fapt, sînt selectați de către universitățile gazdă, ca să spun așa.

Deci fiecare țară, fiecare universitate, pentru care se aplică, selectează aplicații. Se decide la universitatea gazdă.

Doamna Maria Ciobanu:

Mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Alte întrebări? Nu sînt.

Doamnă ministru, mulțumesc.

Rog comisia.

Domnul Igor Corman – Frațiunea PDM:

Stimați colegi,

Comisia politică externă și integrare europeană a examinat acest proiect de lege și consideră că participarea Republicii Moldova la Programul (SEEPUS III) îi va oferi posibilitatea unui număr considerabil de studenți și profesori să efectueze

studii și stagii în instituțiile de învățământ superior din Centrul și Sud-Estul Europei.

De asemenea, această rețea va putea fi utilizată de către instituțiile de învățământ superior moldovenești pentru promovarea imaginii într-un cadru mai larg, dezvoltarea parteneriatului și programelor comune de studiu și cercetare cu universitățile din regiune.

Majoritatea comisiilor permanente, inclusiv Direcția juridică a Secretariatului Parlamentului, au prezentat avize pozitive pentru acest proiect de lege. În acest context comisia propune Parlamentului adoptarea proiectului de Lege pentru aderarea Republicii Moldova la Acordul respectiv în prima și în a doua lectură.

Domnul Marian Lupu:

Da, mulțumesc.

Întrebări pentru comisie. Nu sînt.

Mulțumesc.

Înainte de procedura de vot, luare de cuvînt, domnul Mocanu.

Domnul Gheorghe Mocanu – Frațiunea PLDM:

Stimați colegi,

Onorată asistență,

Mobilitatea tot mai mare a persoanelor a determinat firesc o intensificare, fără precedent, a interacțiunilor din diferite entități sociale, politice, economice și culturale. Iar această efervescentă la nivel internațional pe care unii o numesc globalizare, alții – internaționalizare, este evident că nu putea să ocolească și spațiul universitar.

La nivel mondial mai mult de 3 milioane de studenți sînt înmatriculați la programe de studii, derulate în afara țării de origine ale acestora. Iar în anii următori acest trend crescător va accelera la 6 milioane următorii 8 ani.

Reluînd experiența pozitivă a programelor europene ”Tempus”, ”Erasmus” și altele în Europa Centrală și de Sud-Est au fost create rețele regionale SEEPUS III, BCUM și altele, care sprijină mobilitatea internațională a studenților.

Programul SEEPUS III este un program regional de mobilități academice, care se bucură de o largă apreciere la nivel internațional, fiind considerat unul dintre exemplele cele mai reușite, de fapt, de cooperare regională în domeniul învățămîntului superior.

Datorită acestui program, tinerii din Moldova vor beneficia de un vast schimb de experiență și vor acumula cunoștințe în diverse domenii, datorită multitudinii de activități, prevăzute în cadrul programului. Stagii universitare, post-universitare, cursuri de limbi străine, excursii studentești și stagii de practică studentească.

Participarea Republicii Moldova la Programul SEEPUS III, bineînțeles, va contribui la sporirea dialogului dintre instituțiile de învățământ superior din regiune și va asigura promovarea mobilității academice și profesionale.

Din experiența țărilor participante la SEEPUS I și II, Moldova nu a făcut parte atunci din acest program. Participarea țărilor din regiune se află printre principalele beneficii ale Programului în comparație cu alte programe de schimburi academice.

Acest lucru se explică prin faptul că SEEPUS oferă posibilitatea țărilor care nu sînt membre UE și deci nu beneficiază de granturi "Erasmus" să participe la un program similar de mobilități.

Totodată, acest program creează posibilitatea universităților din Moldova de a adera la această rețea și să-și promoveze o imagine favorabilă în regiunea Europei de Sud - Est și Centru prin dezvoltarea de parteneriate comune de studii și cercetare cu universitățile din zonă.

Fracțiunea PLDM încurajează cîți mai mulți tineri să participe la programele de mobilități academice, pentru că Republica Moldova are nevoie de tineri profesioniști, cu experiență internațională, capabili să răspundă provocărilor timpurilor în care trăim.

Tofler spunea că întreaga educație pornește de la o anumită imagine despre viitor. Iar dacă imaginea despre viitor pe care o are o societate este profund neclară, sistemul educațional își va trăda tineretul.

Venim întru susținerea acestui proiect de lege, care contribuie la pregătirea calitativă a forței de muncă pentru economia națională, asigură deschiderea spre piața economică europeană, dar și liberalizarea și democratizarea proceselor economice interne.

Vă mulțumesc. (*Aplauze*).

Domnul Marian Lupu:

Da, stimați colegi,

Lectura întâi, proiectul nr. 1331. Cine este pentru rog să voteze. Majoritatea. Proiectul este aprobat în primă lectură.

Lectura a doua. Toți de acord? Obiecții nu văd. În condițiile raportului comisiei de profil supun votului adoptarea acestui proiect de lege în lectura a doua. Cine este pentru rog să voteze. Pentru stenogramă, rezultatele, vă rog.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 3 – 31.

Domnul Marian Lupu:

Sectorul nr. 3 – 31, da?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 2 – 24.

Domnul Marian Lupu:

55 de voturi "pro". Împotrivă? - 0 voturi. Proiectul nr. 1331 este adoptat în lectura a doua.

Proiectul de Lege nr.1350 privind ratificarea Acordului dintre Republica Moldova și Agenția Internațională pentru Energia Atomică. Nr. 1350. Prezintă Ministerul Mediului. Inițiativa Președinției.

Domnul Rodion Bajureanu – *viceministru al mediului*:

Stimate domnule Președinte,

Onorată audiență,

Acordul dintre Republica Moldova și Agenția Internațională pentru Energia Atomică cu privire la aplicarea garanțiilor în raport cu Tratatul privind neproliferarea armelor nucleare și protocolul la acest acord au fost semnate la Chișinău la 14 iulie 1996. Și ratificat de Parlamentul Republicii Moldova prin Legea nr. 41 din legislatura XVI-a la 2 martie 2006.

Fiecare stat, membru al Tratatului, care nu posedă arme nucleare se angajează să accepte garanțiile în scopul verificării complexe a îndeplinirii angajamentelor asumate, în corespundere cu tratatele de neproliferare a armamentului nuclear.

Protocolul privind cantitățile mici de material nuclear, anexat la Acord, este parte intrinsecă a Acordului și asigură sistemul de garanții multilaterale pentru statele ce dispun de cantități mici de material nuclear. Dar în același timp nu asigură un control deplin. De aceea s-a propus extinderea posibilităților de verificare și control în teritoriu.

Urmare a procedurii propuse de Agenția Internațională pentru Energie Atomică de acceptare a modificărilor, Agenția Națională de Reglementări a Activităților Nucleare și Radiologice din subordinea Ministerului Mediului a consultat Comisia parlamentară politică externă și integrare europeană privind avizul pozitiv referitor la procedura necesară de ratificare a modificărilor la Acord.

Ulterior prin Decretul Președintelui Republicii Moldova au fost eliberate deplinele puteri Directorului Agenției Naționale pentru acceptarea modificărilor la Protocolul de cantități mici prin schimb de scrisori. În temeiul acestui decret au fost acceptate modificările la protocolul de cantități mici prin semnarea scrisorii de rigoare în data de 8 aprilie 2010 și ulterior expediate la Agenția Internațională pentru Energia Atomică prin intermediul Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene a Republicii Moldova.

Ținând cont de principiile tehnicii legislative, consecutivității și coerenței, de faptul că Protocolul la Acordul cu privire la aplicarea garanțiilor în raport cu Tratatul de neproliferare al armamentului nuclear a fost ratificat de Parlament, se consideră necesară exprimarea consimțământului de acceptare a modificărilor la acest protocol prin instrument similar de ratificare, deci prin act legislativ.

Modificările în textul protocolului, anexat la acord, au fost aprobate de Conferința Generală a Agenției Internaționale în data de 20 septembrie 2005 în scopul asigurării unui control mai amplu a cantității mici de material nuclear.

La toate întrunirile bilaterale cu reprezentanții oficiului securității nucleare și oficiului legal ale Agenției Internaționale se acorda atenție problemei ratificării de către Republica Moldova a acestor modificări.

Conform prevederilor modificării, în afară de evidența materialului nuclear în țară, prezentării rapoartelor naționale anuale privind cantitățile și amplasarea materialului nuclear, țara membru al Acordului este obligată să ofere acces nelimitat inspectorilor internaționali pentru efectuarea verificărilor de rigoare în țară.

Acceptarea modificărilor la protocol este un instrument adițional întru contracararea tentativelor de sustragere ilicită, de utilizare contrar destinației a materialelor nucleare, inclusiv în actele de terorism nuclear.

În final, adoptarea prezentei legi nu va urma cu operări în cadrul legislativ existent, nu va avea careva imixtiuni financiare, nu va implica costuri de cheltuieli financiare adiționale pentru Republica Moldova.

Ratificarea modificărilor la Protocolul de cantități mici va avea consecințe pentru economia Republicii Moldova... nu va avea consecințe pentru economia Republicii Moldova.

Modificările vor intra în vigoare pentru Republica Moldova în ziua primirii de către Agenția Internațională pentru Energia Atomică a notificării privind finalizarea procedurii interne de intrare în vigoare a modificărilor la protocol. Vă rog să susțineți proiectul.

Vă mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Da, mulțumesc.

Întrebări? Nu sînt.

Mulțumesc.

Rog comisia.

Domnul Igor Corman:

Stimați colegi,

Comisia a examinat acest proiect de lege și consideră că ratificarea Acordului respectiv este importantă în contextul îndeplinirii angajamentelor, asumate de statul nostru în conformitate cu Tratatul privind neproliferarea armelor nucleare, care este în vigoare pentru țara noastră, începînd cu anul 1994.

Favorizînd aplicarea sistemului de garanții al Agenției Internaționale pentru Energia Atomică Republica Moldova va contribui la promovarea standardelor și practicilor internaționale de siguranță și securitate nucleară. Majoritatea comisiilor permanente și Direcția juridică a Secretariatului au prezentat avize pozitive, pronunțîndu-se pentru ratificarea acestui acord.

Comisia politică externă și integrare europeană propune o modificare tehnică și anume excluderea din titlul acestui proiect de lege a sintagmei ”La 8 aprilie 2010”, pentru ca să fie asigurată corespunderea acestui proiect de lege prevederilor Legii privind actele legislative și privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova.

Cu această modificare comisia propune Parlamentului adoptarea acestui proiect de lege în prima și în a doua lectură.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc, domnule președinte.

Întrebări pentru comisie? Nu sînt.

Proiectul nr. 1350. Aprobarea în primă lectură. Cine este pentru? Rog să votați. Majoritatea. Vă mulțumesc. Proiectul este aprobat.

Lectura a doua, obiecții? Nu sînt.

Cine este pentru adoptarea în lectura a doua a proiectului nr. 1350 rog să voteze. Constat eu? 31, 24. Corect? 55 de voturi ”pro”. 0 voturi ”împotriva”.

Proiectul nr. 1350 este adoptat în lectura a doua.

Proiectul de Lege nr. 710 pentru modificarea și completarea Legii privind achizițiile publice. Lectura a doua. Rog comisia.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Stimați colegi,

Acest proiect este înaintat de către un grup de deputați și vizează procedura de achiziții a medicamentelor, care în opinia lor și lucru care este și adevărat necesită ceva niște trăsături specifice. Lucru care și va fi introdus în Legea privind achizițiile publice.

Pe parcursul dintre prima și a doua lectură au parvenit cîteva amendamente, care aduc mai multă claritate în acest lucru. S-a discutat cu autorii acestor amendamente. Văd că unul deja este la microfon. Dar oricum s-a discutat cu autorii acestor amendamente. Și dumneavoastră aveți aceste amendamente și comisia propune, ținînd cont de amendamentele care au fost acceptate în comisie, acest proiect de lege o să fie votat în a doua lectură.

Domnul Marian Lupu:

Da, mulțumesc.

Alte propuneri?

Microfonul nr. 3.

Doamna Valentina Stratan – Frațiunea PDM:

Domnule Președinte, vă mulțumesc.

Domnule președinte al comisiei,

Cu adevărat, mulțumesc în calitatea mea de autor pentru acceptul acestui proiect, care vine să clarifice lucrurile achizițiilor publice pentru domeniul sistemului de sănătate. Dar vreau o mică precizare din partea dumneavoastră, pentru că aici sînt cîteva propuneri. Două din ele, mi se pare că, se contrazic. Pe de o parte, vine Direcția juridică.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Din sinteză, vorbiți?

Domnul Valentina Stratan:

Din sinteză, da. Direcția juridică care face precizări și acceptă introducerea alineatului (3) la articolul 5. Comisia acceptă acest amendament. Și, pe de altă

parte, vine Guvernul care este împotriva introducerii articolului, alineatului (3) la articolul 5, nu se acceptă.

Dacă nu se acceptă, se pierde toată esența acestui proiect de lege. Eu rog foarte mult să se accepte, așa cum au propus autorii și Direcția juridică.

Domnul Marian Lupu:

Da, deci Direcția juridică a propus, dar comisia a acceptat?

Doamna Valentina Stratan:

A acceptat și urmează alt amendament. Guvernul este împotriva introducerii alineatului (3) și...

Domnul Marian Lupu:

Și tot, ce? Tot s-a acceptat?

Doamna Valentina Stratan:

Și tot se acceptă.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Nu, acolo, îmi pare foarte rău că discutăm în plen, nu s-a discutat în comisie. Deci din ceea ce îmi aduc eu aminte deja ca deputat al comisiei, acolo erau două lucruri. Era procedura când dumneavoastră depuneți actele cu termenul în care ea trebuie să vă dea răspunsul. Deci erau două etape de proceduri.

Doamna Valentina Stratan:

Da.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Se acceptă. Și era ultima, legată de achiziții. Și atunci acum îmi vine foarte greu să...

Doamna Valentina Stratan:

Domnule președinte, eu îmi cer scuze. Eu sinteza am primit-o ieri, după masă, pentru că urmează articolul 9, cele două aliniate pe care le introducem noi și s-au acceptat "pe perioada de 15 zile calendaristice". În momentul... prima etapă când se depun documentele pentru a începe procedura de achiziții publice și litera g) al acestui articol deja urmează iarăși 15 zile după ce s-a încheiat procedura. Și urmează să fie examinate și acceptate contractele deja. Și eu aș ruga foarte mult, totuși, pentru stenogramă și sîntem în lectura a doua. Pentru că nu există un mecanism clar, s-au acceptat 15 zile calendaristice.

Dar m-am informat că Agenția nu înregistrează la momentul depunerii, documentele nu sînt înregistrate. Și, de aceea, rog onoratul Parlament să venim și cu suplinirea sintagmei: "Perioada de 15 zile calendaristice din momentul depunerii documentelor la Agenție". Și atunci ar fi clar de unde pornim acest termen. Eu rog foarte mult.

Domnul Marian Lupu:

5 zile.

Doamna Valentina Stratan:

Eu rog foarte mult colegii să accepte acest amendament.

Domnul Veaceslav Ioniță:

În grupul de lucru ați participat?

Doamna Valentina Stratan:

La prima lectură m-ați invitat, am participat. S-a acceptat proiectul în lectura I. Ieri am primit sinteza. Am fost bucuroasă, dar am suprapus și mi-am dat seama că ceva nu merge. De aceea, eu vă rog, nu vă supărați, dar mai bine acum, decât să ne întoarcem.

Domnul Marian Lupu:

Deci Direcția juridică a propus.

Doamna Valentina Stratan:

Direcția juridică susține și ne vine...

Domnul Marian Lupu:

Comisia a acceptat?

Doamna Valentina Stratan:

Da, și cu specificări.

Domnul Veaceslav Ioniță:

A fost un grup.

Doamnă deputat,

Știți că noi foarte mult dorim ca legea să fie exact în forma cea mai bună? Știți că am făcut un grup de lucru?

Doamna Valentina Stratan:

Da, eu aceasta și îmi doresc.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Eu mă mir că s-a întâmplat, avem o discuție, că trebuia în comisie. Să procedăm în felul următor. Că este clar ce ați spus dumneavoastră. Noi consultantul consultăm.

Deci noi, doamnă deputat, ceea ce s-a discutat și în comisie, în primul și în al doilea, poate este legată de înțelegere. Acum explic ... Eu cred că nu vor fi întrebări. Deci noi am încercat. Ați înțeles? Acolo eu știu că erau trei etape, din câte îmi aduc eu aminte. Noi... spuneți exact cum formulați. Dar acum nimerim într-o situație foarte interesantă. Deci acolo erau trei etape din ceea ce îmi amintesc.

Domnul Marian Lupu:

Formularea era: ”15 zile din data depunerii documentelor”. Simplu.

Doamna Valentina Stratan:

Da, pentru că deja s-au acceptat ”15 zile calendaristice” și în primă lectură, și comisia. După această sintagmă să urmeze ”din data depunerii documentelor”. Și atunci vedem clar mecanismul de realizare.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Da, da, atunci este clar. Bine, bine. Eu sper că ne-am înțeles. Deci e clar.

Doamna Valentina Stratan:

Mulțumesc.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Și comisia susține, și noi ceea ce am căutat erau formulările foarte clar. Țineți minte că noi chiar discutasem în comisie ca să nu apară interpretări. Da.

Doamna Valentina Stratan:

Absolut. Dar pentru lectura... adică finalmente să fie, să nu fie scăpări, aceasta-i.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Noi vom avea grija aceasta.

Doamna Valentina Stratan:

Eu vă mulțumesc.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Chiar o să vă invităm la comisie.

Domnul Marian Lupu:

Comisia a constatat că se acceptă, fiindcă, da, e logic. Alte propuneri? Nu sînt. Doamne președinte, eu vă mulțumesc.

Stimați colegi,

În condițiile raportului comisiei de profil și în condițiile... propunere de la microfonul nr. 3, acceptate de către comisie, supun votului adoptarea în lectura a doua a proiectului 13... a proiectului nr.710. Cine este pentru rog să voteze.

Constat: 31 – sectorul nr.3; 24 – sectorul nr.2. 55 de voturi „pro”. Împotrivă? Zero voturi. Proiectul nr.710 este adoptat în lectura a doua.

Proiectul de Hotărîre nr.1756 pentru aprobarea bugetului și numărului de personal la Curtea de Conturi pe anul 2011.

Doamne Ioniță, vă rog.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Stimați colegi,

Dumneavoastră aveți în față raportul comisiei, de fapt și hotărîrea, că eu și ca autor, și ca raportor din partea comisiei, noi, într-adevăr, conform legii, bugetele anumitor instituții le votăm în mod separat, inclusiv bugetul Curții de Conturi.

Aici doar vreau să menționez că în data cînd a fost pregătit raportul, a fost ceva mai demult, erau anumite cifre, însă bugetul Curții de Conturi este format, practic, din două surse de venit.

Una sînt banii pe care-i alocăm noi de la bugetul de stat, în sumă de 22 de milioane 926 de mii, însă bugetul Curții de Conturi, Curtea de Conturi primește o asistență de la Banca Mondială legată de reformarea Curții de Conturi care este transformată deja într-o unitate de audit. De aceea, pentru acest an încă mai este prevăzut un grant, însă, din momentul în care a fost pregătit și proiectul de hotărîre, inclusiv raportul, au parvenit modificări în ceea ce ține cursul valutar.

De aceea, pentru stenogramă inclusiv, bugetul Curții suferă anumite modificări, dar țin de modificările cursului valutar, deoarece ei primesc o anumită sumă de bani sub formă de grant, în dolari americani.

De aceea, în variantă finală, bugetul trebuie să sune în felul următor: suma de 26 de milioane 187,7 și va fi citită ca 26, îmi cer scuze, suma de 26 de milioane 31 de mii 200, va fi citită ca 26 de milioane 186 de mii și 7 sute și suma precum cifra în dolari – 253,3 mii dolari se substituie cu 258,79 mii dolari.

Încă o dată repet, suma în dolari este grantul primit de către Curtea de Conturi.

Și, totodată, se propune ca redacția, deoarece noi vom majora și statele de personal legate de noi auditori care vor fi, redacția, denumirea hotărîrii trebuie să sune: Hotărîre privind aprobarea bugetului pe anul 2011 și a numărului de personal al Curții de Conturi.

Doar vreau să vă informez că bugetul Curții este inserat deja în bugetul de stat. Unica ce facem noi, aducem aceste clarități și nu modificăm absolut nimic legat de bugetul de stat, decît sumele se corectează conform grantului obținut.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc.

Întrebări?

Microfonul nr.5.

Domnul Valeriu Munteanu:

Mulțumesc.

Domnule președinte,

Cîteva întrebări și observații. Întrebare. Spuneți-ne, vă rog frumos, care este argumentarea pentru mărirea cu 10 unități a statelor de personal ale Curții de Conturi în situația în care, ca și obiectiv general, avem reducerea, optimizarea funcțiilor în sistemul public.

Nu am văzut argumentarea în nota de argumentare.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Eu vă răspund. Lucrul acesta noi l-am discutat și în comisie, a fost discutat încă anul trecut. Ține, de fapt... sectorul public este un domeniu, dar cât ține Curtea de Conturi, din 2010 ea trece printr-o procedură de reformare și ea deja nu mai este un organ de control, este un organ de audit.

Respectiv, ea implementează sisteme de audit în tot, în toate instituțiile publice. Aici vreau să vă spun că suportul pe care l-am primit noi, Republica Moldova, sub formă de grant, de la instituții internaționale a fost anume ca banul public să fie utilizat mai eficient. Au fost alocate resurse financiare sub formă de grant la această instituție, ca să-i creștem capacitatea de audit și verificarea nu doar a legalității, dar și a eficienței banului public.

Aici doar vreau să menționez că Curtea de Conturi trebuie să aibă grijă să verifice eficiența utilizării a peste 30 de miliarde de lei, bani publici și, mai mult ca atît, Curtea de Conturi demult ne dorim ca să vadă eficiența funcționării întreprinderilor de stat.

De aceea, aceasta nu este...

Domnul Valeriu Munteanu:

Nu vă supărați. OK. Eu am înțeles.

Spuneți-ne, vă rog frumos, aceste 10 unități, pe care noi o să le plătim din bani publici, a fost solicitarea lor sau a fost un compromis între solicitarea lor și ceea ce am putut noi să oferim la acest moment.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Nu a fost un compromis, a fost încă anul trecut. A fost o solicitare și nu doar o solicitare, dar au fost discuții în comisie foarte mult pe acest subiect unde foarte clar ni s-a arătat că Curtea de Conturi să fie funcțională are nevoie de cel puțin 10 auditori.

Deci noi, dacă ne raportăm la țară, la tot ce doriți, Curtea noastră, din păcate, încă mai are nevoie ca să creștem capacitatea.

Domnul Valeriu Munteanu:

OK. Mulțumesc.

Din cîte înțeleg, pe parcursul anului 2011, activitatea Curții de Conturi acestor auditori poate să ne demonstreze că și aceste funcții sînt insuficiente și o să fie nevoie suplimentarea lor. Așa să înțeleg.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Curtea de Conturi încă nu are noi auditori. Noi am...

Domnul Valeriu Munteanu:

O să fie angajați conform acestei hotărîri.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Bugetul ei noi l-am pregătit. Dacă vă uitați atenți, încă anul trecut, în luna iunie, conform procedurilor, este votat în acest an. Noi avem doar inserată în bugetul de stat suma de cheltuieli, iar cât privește persoanele, nu.

Dar încă o dată vreau să repet că Curtea de Conturi trebuie și cred că va fi o instituție care, într-adevăr, ne va permite nouă, legiuitorilor, dacă pînă acum tot ce făcea Curtea de Conturi lucra pentru Procuratură, în prezent trebuie să lucreze pentru deputați, ca deputații să... cunoștință de cauză.

Domnul Valeriu Munteanu:

Da, mulțumesc.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Să înțeleagă...

Domnul Valeriu Munteanu:

Avem toate premisele să credem acest lucru. Încă o întrebare. În textul hotărîrii avem doar cifrele de referință la venituri și la cheltuieli, fără a fi detaliat fiecare capitol de cheltuieli și venituri. Este, cred, pentru prima dată cînd văd un asemenea buget.

Eu am în mîină și următorul buget pe care trebuie să-l aprobăm, cel de la CNPF, și acolo avem foarte clar specificat care bani sînt la salarii, care la alte capitole, pentru că, în situația aceasta, ordonatorul principal de credite poate foarte ușor să spună, el nu poate face trimitere, de fapt, la nota informativă pe care ați anexat-o dumneavoastră.

De aceea, eu consider că, ca și tehnică legislativă, ar fi corect ca în textul hotărîrii, priviți dumneavoastră sînteți autor și la cealaltă lege, să fie inserat în textul legii tabelul cu cheltuieli și venituri pe fiecare capitol.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Eu vă mulțumesc.

Dar ceea ce vreau să vă spun, doar să vă informez, noi am solicitat asistență și, de fapt, la majoritatea instituțiilor, dacă ați urmărit agențiile care noi votăm bugetul, noi încercăm să votăm doar cifrele de bază, în rest să le dăm o autonomie și un factor, și dacă vă veți uita, un lucru care urmăresc toți, inclusiv la Curte, dar nu doar la Curte, dar și la celelalte instituții independente, cât de mult noi intrăm în structura lor internă.

Și acum noi, de fapt, toate bugetele încercăm să le aducem la standardul acesta. Parlamentul votează doar parametrii de bază, iar deja mai departe ei au o independență, iar Curtea de Conturi... chiar acum va fi solicitat de către Parlament un audit internațional și vom vedea ce se întîmplă deja cu bugetul Curții de Conturi.

Dar este un principiu general și noi am solicitat asistență și o să vă dau raportul să vedeți....

Domnul Valeriu Munteanu:

Nu vă supărați, domnule Ioniță. Eu țin în mână proiectul bugetului Curții de Conturi și, în același timp, am și proiectul bugetului pe care tot l-ați semnat dumneavoastră la CNPF. Unul are doar două cifre, celălalt are tabelul desfășurat. Care-i corect? Care-i optica dumneavoastră?

Domnul Veaceslav Ioniță:

Vă încep, vă răspund. Atunci când am venit noi în Parlament, toate bugetele instituțiilor independente... era o diferență enormă dintr-un buget și altul și acum noi încercăm toate bugetele, toate bugetele, începînd de la agenții, Curtea de Conturi, Comisia Națională a Pieței Financiare și al altor instituții să le aducem la un standard unic, iar standardul unic luați-l cel al Curții și al agențiilor, unicul buget care era foarte restrictiv, era al Comisiei Naționale a Pieței Financiare și următorul îl vom analiza ceea ce am făcut anul trecut.

Domnul Valeriu Munteanu:

Domnule Ioniță,

Nu vă supărați, dumneavoastră vorbiți despre unul și același standard. Eu am în mână în aceeași zi două bugete.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Domnule deputat,

Eu...

Domnul Valeriu Munteanu:

Cu două abordări diferite. Să hotărîm care e corect.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Noi intrăm într-o discuție inutilă. Ceea ce vreau să vă spun, că la Comisia Națională a Piețelor Financiare.

Domnul Valeriu Munteanu:

Spuneți-mi, vă rog, dumneavoastră considerați oportun ca noi să inserăm în proiectul de hotărîre.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Nu, nu consider.

Domnul Valeriu Munteanu:

Detalierea sau nu? Și spuneți-ne de ce nu.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Nu.

Domnul Valeriu Munteanu:

Atunci îl scoatem și de la CNPF.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Încă o dată vă repet, nu consider oportun. Mai mult ca atât, noi acum am primit asistență unde foarte clar ni se spune, este bine ca agențiile independente, și puteți să le verificați, celelalte agenții se votează doar 3 cifre, iar ceea ce ține de Comisia Națională a Pieței Financiare, acuși vom urmări bugetul lor, vreau să vă spun că anul trecut noi am trecut o procedură legislativă prin care i-am scos din grila de salarizare a funcționarilor publici, le-am scos limitele de salarizare, deoarece această agenție, spre deosebire de altele, era foarte restrictivă și...

Domnul Valeriu Munteanu:

Da, mulțumesc.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Noi finalizăm procesul...

Domnul Valeriu Munteanu:

Dacă nu vă supărați, încă o obiecție și atât.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Nu mă supăr din cauză că...

Domnul Valeriu Munteanu:

O propunere. La hotărârea CNPF-ului, la punctul 4) scrieți în felul următor: Comisia parlamentară economie, buget și finanțe va exercita controlul asupra hotărârii executării prevederilor prezentei hotărâri.

Nu considerați că trebuie să inserăm și în prevederile acestei hotărâri o asemenea specificare?

Domnul Veaceslav Ioniță:

La Comisia Națională a Pieței Financiare în lege este scris expres: Curtea de Conturi este independentă. Deci... (*Rumoare în sală.*)

Dar acuși o examinăm. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Valeriu Munteanu:

Poftim? Deci considerați că la Curtea de Conturi nu trebuie să inserăm asemenea prevederi.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Ce anume?

Domnul Valeriu Munteanu:

Eu vă spun. La CNPF, dumneavoastră sînteți autor și ați scris la punctul 4): Comisia parlamentară economie, buget și finanțe va exercita controlul asupra executării prevederilor prezentei hotărîri. Avem nevoie de a insera asemenea prevederi și la această hotărîre sau nu?

Domnul Marian Lupu:

Nu vă supărați, vă rog, stimați colegi, dar îmi pare mie că Parlamentul are această atribuție.

Domnul Valeriu Munteanu:

Păi, eu asta vreau să clarific. Vreau să văd, poate.

Domnul Marian Lupu:

Nu comisiile parlamentare.

Domnul Valeriu Munteanu:

Președintele comisiei, numai.

Domnul Marian Lupu:

Fiindcă noi aprobăm bugetul, exact așa ca și bugetul țării.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Da, vorbim despre...

Domnul Marian Lupu:

Respectiv, se vine mai tîrziu cu dările de seamă în plenul Parlamentului și eu nu cred că nici președintele sau comisiile... (*Rumoare în sală.*)

Microfonul nr.1.

Doamna Ecaterina Paknehad – membru al Curții de Conturi:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Doresc să fac doar o singură precizare. În Legea Curții de Conturi este foarte prompt scris că Parlamentul angajează o companie internațională de audit care auditează utilizarea eficientă a banilor publici, aprobat în buget separat și inclus în bugetul de stat.

Așa că acest audit independent va verifica anual utilizarea eficientă a banilor publici care este aprobat doar în cifră totală, la „Venituri și cheltuieli”.

Vreau să vă zic că Curtea de Conturi, totodată, prezintă Ministerului de Finanțe absolut devizul său de cheltuieli pe fiecare poziție separată: remunerarea muncii, derivatele care rezultă din acestea, procurările de mărfuri.

Mulțumesc.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Domnule deputat,

Doar o mică concretizare. Banca Națională, Comisia Națională a Pieței Financiare, Agenția de Reglementare în Energetică prezintă raport în comisie, noi chiar acum trecem această procedură și doar dacă este necesar, comisia decide, noi data viitoare vom decide dacă acest raport vine în plenul Parlamentului, deci ele se prezintă în comisie și comisia va decide dacă vine în plenul Parlamentului.

Domnul Valeriu Munteanu:

Dacă nu vă supărați, eu consider comisia nu trebuie să hotărască, oricum Parlamentul și noi am avut rapoarte ale Curții.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Este opinia dumneavoastră.

Domnul Valeriu Munteanu:

Noi am avut rapoartele Curții de Conturi prezentate în această legislatură și în legislatura trecută în Parlament și eu nu cred că trebuie să fie eludat acest...

Domnul Veaceslav Ioniță:

...raportul Curții de Conturi.

Domnul Valeriu Munteanu:

Instituții.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Dumneavoastră.

Domnul Valeriu Munteanu:

Situația, după cum ne spuneți dumneavoastră, Parlamentul doar trebuie să hotărască să dea banul, dar o să verifice altcineva, un auditor independent. Aceasta este bucătăria dumneavoastră separată, iar era vorba de controlul parlamentar pe această dimensiune și noi trebuie să fim, să fie foarte clar, mai veniți voi după ce vă dăm noi bani în Parlament să raportați cum ați cheltuit banii sau nu mai veniți. Asta conta foarte mult.

Domnul Veaceslav Ioniță:

La Curtea de Conturi, vreau să vă spun că ea este, deci rapoartele vin în Parlament, la Curtea de Conturi.

Domnul Valeriu Munteanu:

Așa.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Vorbim separat de Curtea de Conturi față de alte instituții. Rapoartele Curții vin în Parlament, iar deoarece Curtea este exact instituția care verifică bugetele tuturor instituțiilor, ea este unica instituție pentru ca noi, deputații, să știm ce se

întâmplă la Curte, noi, deputații, angajăm o companie internațională pe care o plătim din bugetul de stat, nu din bugetul Curții și exercițiul acesta îl vom face în acest an, și această companie verifică activitatea Curții și ne va raporta nouă în Parlament activitatea Curții.

Deci Curtea verifică pe toți, iar ea este verificată de o companie contractată de...

Domnul Marian Lupu:

Eu...

Domnul Veaceslav Ioniță:

Lucrurile acestea le putem discuta separat.

Domnul Marian Lupu:

De acord.

Stimați colegi,

Eu am o propunere. Eu cred că am o propunere care va uniformiza situația și va elimina aceste discrepanțe. Domnul președinte al comisiei are perfectă dreptate atunci când spune că rapoartele de la unele instituții sînt prezentate comisiei, în alte cazuri ele se prezintă direct plenului. Așa e scris în lege. Însă, să nu uităm că este vorba de rapoartele de activitate...

Domnul Veaceslav Ioniță:

Da, da, da.

Domnul Marian Lupu:

...anuale. Or, noi aici vorbim despre buget. Deci este partea tehnică, financiară. Eu aș propune că dacă din hotărîrea la CNPF scoatem ultimul punct și uniformizăm așa cum este și la Curtea de Conturi, iar în orice caz Parlamentul are dreptul și la nivel de comisie, la solicitare, cere raportul de executare a bugetului, nu raportul de activitate, dar de executare a bugetului și atunci aceasta putem s-o facem sau în plen, sau în comisii, cum a fi decizia la nivel de comisii de profil și decizia plenului.

Aranjează o asemenea variantă? Cred că e normal atunci. Alte întrebări?

Microfonul nr.1.

Doamna Ecaterina Paknehad:

Doar am vrut să fac încă o mică precizare. Curtea de Conturi, către 15 martie, după exercițiul bugetar expirat, prezintă în comisie și în plenul Parlamentului raportul financiar cu privire la executarea devizului de cheltuieli al propriului buget în anul exercițiu expirat.

Suplimentar la aceasta, un audit independent evaluează activitatea Curții de Conturi. Aici vreau să zic, pe componenta ce ține de grantul acordat de Banca Mondială, Curtea de Conturi are efectuate anual audite independente de companii

internaționale selectate după procedurile băncii și are opinii de audit cu privire la utilizarea banilor și implementarea proiectelor, fără obiecții. Opinie fără rezerve.

Domnul Marian Lupu:

De acord.

Doamna Ecaterina Paknehad:

Mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Alte propuneri, întrebări? Nu sînt.

Mulțumesc, domnule președinte.

Rămîneți, fiindcă, stați să supunem atunci votului. Deci, în acest context, voi supune votului aprobarea proiectului de Hotărîre a Parlamentului nr.1756, ținînd cont sau în condițiile raportului comisiei de profil. Cine este pentru rog să voteze. Majoritatea. Proiectul nr.1756 este adoptat.

Acum, proiectul de Hotărîre nr.71 cu privire la aprobarea bugetului CNPF pe anul viitor, nu, pe anul 2011. Pe anul curent.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Stimați colegi,

Bugetul Comisiei Naționale a Pieței Financiare se aprobă tot de Parlament, ca și al altor instituții independente. Diferența este că Comisia Națională a Pieței Financiare, finanțarea nu este din bugetul de stat, dar au taxe pe care tot noi, Parlamentul, le aprobăm în fiecare an.

Dumneavoastră aveți în fața dumneavoastră proiectul de buget pe care l-am înaintat ca inițiativă de hotărîre de Parlament, însă, deoarece votăm bugetul pentru acest an, au survenit anumite lucruri și anume. Cîtorva membri ai Comisiei Naționale le-a expirat termenul și de aceea, conform legii, avem niște obligații legale să achităm anumite plăți către acești membri, de aceea, se modifică anumite cifre din acest buget și voi da citirii cum trebuie să sune.

La articolul 1 din proiectul de hotărîre, cifrele: „16 445,3” și „4 mii 750,3” se substituie prin cifrele „16 962,3” și, respectiv, „5 mii 267,3”. Deci avem o majorare de 517 mii din banii Comisiei și, încă o dată repet, conform obligațiilor legale pe care le avem noi.

Și la compartimentul „Cheltuieli” din anexa nr.1, deci aici este ceea ce a spus domnul deputat, la comisii, cred că este ultimul an cînd vin cu o anexă, în rest vor fi ca și toate celelalte instituții. Avem la punctul 1: cifra „10 mii 675,9” se substituie prin cifra „11 mii 175,9”. Și la punctul 2: cifra „2 mii 295,5” se substituie prin cifra „2 mii 312,5”.

La „Total cheltuieli”, cifra „16 mii 445,3” se substituie prin cifra „16 mii 962,3”.

La „Deficit (minus); excedent (plus)”: cifra „minus 4 milioane 750,3” se substituie prin cifra „5 milioane 267,3”.

Și la „Surse de finanțare și Sold la începutul anului”: cifra „4 milioane 750,3” se substituie prin cifra „5 milioane 267 de mii virgulă trei”.

Și doar ca notă de informare, absolut pentru toate agențiile pe care le avem noi în prezent, avem un raport acum pregătit de... la solicitarea noastră, privind modul de formare a bugetelor și la anul, sperăm noi, vor fi uniformizate, pentru toate instituțiile va fi la fel.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc.

Întrebări?

Microfonul nr.5.

Domnul Valeriu Munteanu:

Prima obiecție de natură tehnică. La articolul nr.2, după Legea nr.192 din 12 noiembrie '98, trebuie să scriem și denumirea legii: privind Comisia Națională a Pieței Financiare.

Întrebare.

Domnul Veaceslav Ioniță:

La articolul... Încă o dată.

Domnul Valeriu Munteanu:

La articolul 2, denumirea legii trebuie să fie completă.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Hotărîre de Parlament, cu privire la aprobarea... comisia.

Domnul Valeriu Munteanu:

Legea nr.192 de legislatura a XIV-a din 12 noiembrie '98 și denumirea legii lipsește, cu privire...

Domnul Marian Lupu:

Bine. Asta pentru redacție.

Domnul Veaceslav Ioniță

Să fie de redacție. Să fie denumirea integrală a legii.

Domnul Valeriu Munteanu:

OK.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Bine.

Domnul Valeriu Munteanu:

Întrebarea. Hotărîrea precedentă noi am adoptat-o intrînd în vigoare din momentul adoptării, această hotărîre va intra în vigoare de la 1 ianuarie, care-i deosebire?

Domnul Veaceslav Ioniță:

A, aveți perfectă dreptate. Domnule Creangă ...

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.1.

Domnul Ion Creangă – *șeful Direcției juridice a Secretariatului Parlamentului:*

Deci, luînd în considerație că acesta este bugetul anual, punerea lui în aplicare, de fapt, trebuie să fie de la 1 ianuarie.

Domnul Valeriu Munteanu:

Păi, înseamnă că ..

Domnul Ion Creangă:

Deci intrarea în vigoare intră de la data publicării, dar punerea efectivă în aplicare – de la 1 ianuarie.

Domnul Valeriu Munteanu:

Înseamnă că trebuie să anulăm votul pentru hotărîrea trecută.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Nu, el n-a fost votat.

Domnul Valeriu Munteanu:

Nu, eu vorbesc pentru cealaltă, noi am votat-o din momentul intrării în vigoare. Uitați-vă cum scrie la ultimul punct în hotărîrea pe care am votat-o pînă acum, ultima hotărîre, scrie în felul următor: prezenta hotărîre intră în vigoare la data adoptării. În aceasta scrie: prezenta hotărîre intră în vigoare la 1 ianuarie. Cum aplicăm?

Domnul Veaceslav Ioniță:

Vă explic. Diferența la Curtea de Conturi este ...

Domnul Valeriu Munteanu:

Nu există nici o deosebire, ambele trebuie să aibă cu siguranță, aici nu mai există absolut nici o abordare dublă, trebuie să fie același text. Asta deja e sigur. Nu trebuie să explicați, trebuie să uniformizăm textul, pentru că altfel chiar e ridicol la 5 minute diferență.

Domnul Marian Lupu:

Nu. Dați-mi voie, eu de la ... sau din capacitatea mea nu de jurist să vă spun iată ce, noi cam am tras mîța de coadă puternic în Parlament cu acest document. Dacă vă uitați, numărul lui de înregistrare este 18 ianuarie anul curent. Este o mare deosebire dintre funcționarea Curții de Conturi și CNPF. Dacă Curtea de Conturi este finanțată integral de la buget, cu excepția resurselor financiare acordate din străinătate, atunci CNPF se bazează pe un nomenclator de taxe. Fiindcă CNPF nu are absolut nimic cu finanțarea bugetară. Iată care e marea diferență.

Și dacă acest document nu intră în vigoare de la 1 ianuarie anul curent, considerați că jumătate de an CNPF nu va avea nici o bază legală pentru asigurarea părții financiare a activității sale. Și se va primi o daraveră nemaipomenită.

Domnul Valeriu Munteanu:

Oricum, CNPF pînă acum a perceput aceste taxe, nu cred că este nici o problemă. A perceput conform bugetului de anul trecut unu a doisprezecea pentru fiecare lună. Eu cred că așa a fost aplicat și n-a fost nici o colizie legală aici.

Domnul Marian Lupu:

Există colizii.

Domnul Valeriu Munteanu:

Există, dar trebuie să ne clarificăm: ori le scriem pe ambele de la 1 ianuarie, ori le scriem pe ambele din momentul ...

Domnul Marian Lupu:

Eu vreau să vă spun că vina nu este la CNPF, problema este aici, la noi.

Domnul Valeriu Munteanu:

Nu, autorii legii sînt în Parlament.

Domnul Marian Lupu:

La Parlament.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Domnule deputat ...

Domnul Marian Lupu:

Trebuia să ne mișcăm mai repede cu adoptarea acestui proiect, el fiind prezentat chiar la mijlocul lunii ianuarie.

Microfonul nr.1.

Domnul Ion Creangă:

Domnule Președinte,

Stimați deputați,

Pentru a face claritate la segmentul respectiv, este vorba de punerea în aplicare, dar nu intrarea în vigoare. Intrarea în vigoare o să fie exact așa cum spune legislația, la data publicării în „Monitor.” Însă efectul juridic care să-l dăm pentru exercitarea cheltuielilor efectuate a 12-a parte, așa cum prevedea legislația, acum să încadrăm în cadrul bugetar integral anual, propunem varianta cum este propusă în hotărîre: Prezenta hotărîre se pune în aplicare începînd cu 1 ianuarie 2011. Așa și la Curtea de Conturi s-o facem, fix așa și aici, atunci claritatea ...

Domnul Valeriu Munteanu:

Păi, la Curtea de Conturi n-am scris așa.

Domnule Creangă,

Aveți proiectul, acum un minut l-am votat. La Curtea de Conturi scria: din momentul adoptării. Nu putem face chiar acest lucru?

Domnul Veaceslav Ioniță:

Curtea de Conturi, diferența este că pînă în prezent a mers cu a douăsprezecea parte din buget, din momentul adoptării noi avem acest buget, plus avem și 10 persoane pe care le angajăm.

Domnul Valeriu Munteanu:

Bine. Mulțumesc.

Și ultima întrebare. Spuneți-mi, vă rog frumos, la CNPF, după părerea dumneavoastră, statele de personal sînt suficiente? Apropo, știți cîți angajai sînt acolo?

Domnul Veaceslav Ioniță:

Ei nu au solicitat ... Și acum ceea ce am făcut noi la CNPF este că le-am dat o independență. Deci deosebirea este că noi le votăm bugetul, dar ei decid. Și poate să spună, aici este ...

Domnul Marian Lupu:

Reacționați, vă rog, reprezentantul CNPF.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Deci n-am primit solicitare.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.1.

Doamna Aurica Doina – membru al Consiliului de administrației al Comisiei Naționale a Pieței Financiare:

În condițiile legii, statele de personal se aprobă de către Consiliul de administrație. În prezent, avem 122 de persoane, care nu s-a modificat în ultimele perioade.

Domnul Valeriu Munteanu:

122?

Doamna Aurica Doina:

Da.

Domnul Valeriu Munteanu:

Eu citesc aici de la dumneavoastră, de pe site am scos dimineață, și aveți 210. De unde au mai apărut 100?

Doamna Aurica Doina:

Nu, este o eroare. 122 de persoane.

Domnul Valeriu Munteanu:

Înseamnă că site-ul dumneavoastră dă o eroare. Eu pot să vi-i citesc: la Direcția juridică aveți 11, la Direcția generală supraveghere – 15 și tot așa mai departe după text.

Doamna Aurica Doina:

Pot să vă mai spun că este publicată și Hotărîrea cu privire la aprobarea statelor de personal, unde inclusiv pe fiecare denumire de funcție, sînt în total 122. Nu pot fi 210.

Domnul Valeriu Munteanu:

Atunci, stimată doamnă, eu am să vă solicit să faceți ordine pe siteu dumneavoastră, pentru că noi o luăm ca și informație oficială de acolo.

Domnul Marian Lupu:

Faceți ordine pe site.

Doamna Aurica Doina:

În raportul prezentat pentru anul 2010 sînt 122.

Da. Mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Vă mulțumim.

Alte întrebări nu sînt.

Domnule președinte,

Vă mulțumesc.

Stimați colegi,

În condițiile raportului prezentat de către comisie și ținînd cont de discuția pe care am avut-o anterior, dar care a atins și subiectul proiectului nr.71, supun votului adoptarea acestui proiect de Hotărîre nr.71. Cine este pentru rog să voteze. Vot unanim. Proiectul nr.71 este adoptat.

Proiectul de Hotărâre nr.1564 cu privire la constituirea Comisiei de anchetă pentru investigarea cazurilor de demolare și de deteriorare a monumentelor istorice incluse în Registrul Monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat. Da, domnule Ciobanu, vă rog.

Domnul Ghenadie Ciobanu – Frațiunea PLDM:

Stimate domnule Președinte,

Stimați colegi,

Sîntem martori ai dispariției Chișinăului istoric, o mare parte a patrimoniului cultural arhitectural este amenințat de ruinare. Această situație dramatică necesită o implicare la cel mai înalt nivel pentru stoparea fenomenului de distrugere a edificiilor de identitate culturală a țării. Doar în ultimii 5 ani au fost ruinate 40 de monumente ocrotite de stat. Numai de la începutul anului 2011 au fost înregistrate, cel puțin, 6 cazuri de demolare și mutilare a unor imobile protejate.

O deosebită rezonanță a căpătat cazul de demolare a Monumentului de Arhitectură din strada Vlaicu Pîrcălab 71, care a scandalizat opinia publică a municipiului Chișinău și a atras reacții dure din partea societății civile.

Republica Moldova a ratificat convențiile internaționale cu privire la protejarea patrimoniului cultural și istoric imobil, siturilor istorice și arheologice. A fost ratificată, în special, Convenția Consiliului Europei pentru protecția patrimoniului arhitectural al Europei și Carta UNESCO–ICOMOS a protejării orașelor istorice, prin care țara se obligă să ocrotească patrimoniul cultural național ca parte integrantă a politicii de integrare europeană.

În scopul stopării acestui fenomen distructiv, au fost sesizate organele de drept, care urmau să investigheze toate cazurile de demolare și să depisteze tentativele de intervenție asupra monumentelor de arhitectură. Spre regret, nici o sesizare nu s-a soldat cu inițierea unei anchete.

În contextul celor expuse, propunem formarea Comisiei parlamentare de anchetă pentru investigarea cazurilor de distrugere continuă a obiectivelor de arhitectură de o valoare inestimabilă pentru țara noastră.

Se presupune că comisia va identifica modalități de soluționare a situației create prin operarea de modificări și amendări ale legislației, precum și prin sesizarea tuturor structurilor de stat responsabile de protejarea și valorificarea patrimoniului cultural național.

Mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc. Întrebări?

Microfonul nr.5.

Domnul Valeriu Munteanu:

Domnule deputat,

O întrebare. Spuneți-ne, vă rog frumos, care va fi perioada supusă verificării? Și care o să fie arealul supus verificării? Doar municipiul Chișinău sau întreaga Republică Moldova?

Domnul Ghenadie Ciobanu:

Cred că veți afla răspunsul din raportul comisiei, prezentat ulterior de domnul președinte.

Domnul Valeriu Munteanu:

Eu vă întreb pe dumneavoastră, căci sînteți autorul. De ce vă întreb? Pentru că, în mod normal, în denumirea ... De ce vă întreb? Este principial. În denumirea hotărîrii trebuie să se conțină. Noi putem să verificăm, monumente s-au distrus și în perioada sovietică, și de la '90 pînă la 2000, și de la 2000 pînă la 2010, cînd verificăm? Sau începem verificarea, de exemplu, de la adoptarea Hotărîrii Parlamentului nr.1531 cu privire la aprobarea Registrului monumentelor. Care perioadă o luăm ca bază? Aceasta contează foarte-foarte mult.

Domnul Ghenadie Ciobanu:

Da, deci consider că ați exagerat cînd ați abordat și perioada sovietică, pentru că, în principiu, e clar că convențiile internaționale au fost semnate de către țara noastră Republica Moldova după independență.

Eu aș considera că ar fi bine cazurile demolării să le luăm toate de perioada de 20 de ani. Și mi-am expus opinia la ședința comisiei. Însă este o decizie comună a tuturor membrilor comisiei, care va fi adusă la cunoștința dumneavoastră din raport.

Domnul Valeriu Munteanu:

Atunci mergem pe aspectul teritorial. Conform Registrului monumentelor Republicii Moldova, avem 5 698, cel puțin au fost, de monumente. În municipiul Chișinău avem doar 419. Spuneți-ne, vă rog frumos, o să studiați la fel de atent și monumentele distruse în toată Republica Moldova?

Eu am scos, de exemplu, zona de centru primul raion la litera A, raionul Anenii Noi. Dumneavoastră o să verificați în ce stare se află, de exemplu, Conacul Familiei Mimi de la Bulboaca sau Fabrica de Vin a aceleiași familii, sau așa-zisa Cetățuia de la Calfa, care este înscrisă în acest Registru, sau Biserica „Sfîntul Nicolae” cu picturi murale de la Gura Bîcului? Eu știu în ce s-a transformat acest monument al istoriei. Sau „Moara de Aur”, sau Frumosul Conac „Drăgălina” de la Gura Bîcului. Nu mai vorbesc de alte monumente sau clădiri ale fostei Bănci Agricole din Mereni. Sau doar să mergem pe aici, prin municipiul Chișinău? Sînt întrebări foarte interesante. O să verificați în cadrul acestei ... sau vă propuneți să verificați toate cele 5 600 de monumente sau doar pe aici, prin centrul municipiului Chișinău?

Domnul Ghenadie Ciobanu:

Deci, în primul rînd, vreau să vă spun că Registrul este, să zic așa, dacă aș putea să spun ca despre o ființă, un organism viu. În Registru se introduc noi monumente, altele dispar, altele sînt scoase din acest Registru. Asta privind Registrul.

Privind geografia. Va fi toată Republica Moldova, deci tot teritoriul. Privind demolarea. Cele care sînt amenințate, în primul rînd, se va lua în considerare actul de degradare, se va lua în considerație tot ce ... amenințările și, bineînțeles, vom merge pe priorități.

Domnul Valeriu Munteanu:

O'key.

Domnul Ghenadie Ciobanu:

Dar pe întreg teritoriul Țării.

Domnul Valeriu Munteanu:

Atunci întrebare. Spuneți-ne, vă rog frumos, cum credeți dumneavoastră, o să reușiți în 4 luni, inclusiv o să avem vacanță parlamentară, să verificați, cel puțin, 5 mii de obiecte care se află amplasate teritorial distribuit pe tot teritoriul Republicii Moldova, de la Giurgiulești la Naslavcea, de la Criva la Palanca? Nu cred că este posibil fizic acest lucru. Pentru ca să faceți un raport, să constatați trebuie să ne spuneți, există ceva la Gura Bîcului sau n-a mai rămas nimic? Sau în altă parte.

Atfel, dacă ne propunem atunci, probabil, ceva mai exact pe municipiul Chișinău sau pe raionul cutare și cutare.

Domnul Ghenadie Ciobanu:

Vă răspund. Noi nu ne propunem investigarea, pentru că ea este făcută, noi avem organe care se ocupă de acest lucru, noi deja avem un grup care a lucrat, am avut 5 adunări cu un grup de experți, comisia noastră, și care sînt în stare să ne spună care dintre monumente sînt păscute de această primejdie de a fi demolate. Nu ne propunem 5 mii de monumente. Și în hotărîre este absolut clar spus deci privind demolarea, responsabilitatea.

Și ceea ce vrem să facem ca să stopăm demolarea, asta înseamnă să amendăm legislația într-așa un mod și să verificăm cine a fost de vină, să găsim mecanismele, pe fiecare caz să investigăm din ce cauză s-a întîmplat acest lucru? Care organe nu au fost competente și ce le-a încurcat în legislație să-și facă datoria ca acest monumente să nu fie date dispărute? Iată, asta ne propunem. Și nu este nevoie să facem fiecare caz. Dacă vom găsi cheia legii, atunci ea va fi valabilă pentru toate monumentele care astăzi sînt în pericol.

Important este să nu mergem pe fiecare fapt, dar să mergem pe faptul unei structuri, unei legi. Asta și își propune comisia. Și, bineînțeles, să găsească, cum am spus deja, cine este de vină? Cine a încurcat să facem într-așa un mod, avînd toate convențiile semnate, avînd legislația privind protecția patrimoniului? Ce ne-a încurcat să facem într-așa un mod încît aceste monumente să nu fie demolate?

Domnul Valeriu Munteanu:

Eu înțeleg. În același timp noi avem în Republica Moldova 898 de primării, avem și alte unități, avem raioane, au fost, s-au perindat pe la putere tot felul de

funcționari de la '93 încoace și trebuie să vedem, responsabilitatea pur teoretic ne interesează sau și personală a cuiva? Pentru ca să înțelegem, care o să fie munca acestei comisii.

Domnul Ghenadie Ciobanu:

Domnule deputat,

Eu cred că trebuie să propuneți responsabilitate personală prin un șir de acte normative, de legi și atunci vom vorbi și despre responsabilitatea personală și în acest domeniu. Dar, deocamdată, noi vrem să facem ceea ce se referă la legislația în vigoare și să găsim posibilitatea în legislație instituțional să stopăm demolările.

Doamna Liliana Palihovici:

Mulțumesc.

Microfonul nr.4.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Domnule deputat,

Dacă înțeleg eu corect din denumirea comisiei, este Comisie de anchetă și, respectiv, pentru păstrarea monumentelor, cetățui. Eu cunosc o cetățuie micuță prin raionul Soroca, se ocupă Ministerul Culturii, care are programe de păstrare a lor.

Pe noi nu ne interesează în ce măsură ele s-au păstrat, pe noi ne interesează niște cazuri concrete, unde, prin acte administrative, prin acțiuni regizate, prin semnături puse au fost distruse monumente. Eu așa am înțeles.

Domnul Ghenadie Ciobanu:

Exact.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Pe noi ... partea aceasta de păstrare a lor se ocupă o instituție abilitată a statului care își face meseria, dar comisia dată doar va investiga cazurile când, prin acțiuni administrative, au fost demolate monumentele. Asta cred că este ...

Domnul Ghenadie Ciobanu:

Da, aveți perfectă dreptate, dar nu pot să spun că nu ne-ar interesa și prima parte a problemei, ca oameni de meserie și membri ai Comisiei cultură, dar accentul l-ați pus foarte corect.

Doamna Liliana Palihovici:

Domnule deputat,

Mi se pare că articolul 1 ar trebui puțin modificat, pentru a include numărul, din câte persoane este formată această comisie.

Domnul Ghenadie Ciobanu:

În raport.

Doamna Liliana Palihovici:

Raportul nu este parte a proiectului de Hotărîre. Acest lucru trebuie să fie inclus în proiectul de hotărîre, după care să fie date propunerile din partea fiecărei fracțiuni, pentru a putea completa acest proiect de hotărîre și să-l supunem votului.

Domnul Ghenadie Ciobanu:

A fost propus la comisie, noi am propus cîte două persoane de la fiecare fracțiune, însă apoi a apărut și o altă modalitate proporțională, cum se fac comisiile în cadrul Parlamentului, deci 4, 3, 2, 1.

Doamna Liliana Palihovici:

4, 3, 2, 1, da?

Domnul Ghenadie Ciobanu:

4, 3, 1, 1. Mă iertați. Da, da.

Doamna Liliana Palihovici:

Mulțumesc.

Microfonul nr.5.

Doamna Corina Fusu – Fracțiunea PL:

Stimate domnule coleg Ghenadie Ciobanu.

Sînt și eu printre membrii autorilor acestor proiect de hotărîre, dar s-a strecurat aici o greșeală de redacție: În scopul protejării patrimoniului cultural național și stopării, s-a scris: fenomenului distructiv de distrugere continuă a monumentelor istorice.

Propun să redactăm în felul următor: în scopul protejării patrimoniului cultural național și stopării acțiunilor de vandalizare și distrugere continuă a monumentelor istorice. Pentru a evita această tautologie. Deci stopării acțiunilor de vandalizare și distrugere continuă.

Sînteți de acord?

Domnul Ghenadie Ciobanu:

Da, ar putea fi, de ce nu? E o redacție.

Doamna Liliana Palihovici:

Alte propuneri? Deci eu voi solicita propunerile fracțiunilor, pentru a fi incluse în acest proiect de hotărîre, pentru a putea să-l supun votului. Fracțiunea Partidului Liberal. Sau după raport?

Microfonul nr.5.

Doamna Corina Fusu:

O propunere pentru componența sau formula de creare a acestei Comisii de anchetă. Într-adevăr, în componența Comisiei de anchetă fracțiunile trebuie să fie

reprezentate proporțional: 4 – din partea PCRM, 3 – din partea PLDM, 2 – din partea PDM, o persoană – din partea PL. Și sîntem în total 10.

Pentru că sînt mult mai productive comisiile formate dintr-un număr impar, propun să includem în această Comisie de anchetă și pe deputatul independent Mihai Godea, pentru că este de specialitate istoric și un bun cunoscător al monumentelor și istoriei noastre. Deci să avem 11 membri.

Doamna Liliana Palihovici:

11. Am înțeles.

Doamna Corina Fusu:

Plus Mihai Godea.

Doamna Liliana Palihovici:

Microfonul nr.4.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Din cîte cunosc, nu era din 10, era din 9 persoane. Și noi ... numărul impar de 9 întotdeauna a fost 4, 3, 1, 1. Așa.

Domnul Marian Lupu:

Stimați colegi,

Pînă la urma urmei, să convenim că toți deputații au drepturi egale, pînă la urma urmei. Și atunci este un subiect de mare interes național. E nevoie să supun votului această propunere sau se expune comisia, sau este o aprobare tacită?

Microfonul nr.4.

Domnul Valeriu Streleț:

Ar fi bine să întrebăm toți deputații nominalizați, dacă acceptă să fie membri? Adică, a fost o propunere. Căci știm că omul este foarte ocupat și vedeți și dumneavoastră.

Domnul Marian Lupu:

Aveți în vedere toți acei care au fost înaintați sau doar unul? Ca să înțeleg eu mai bine ideea.

Oameni buni,

Repet încă o dată: 11 se acceptă? Se acceptă. Deja componența o determină, se revine la propunerea grupurilor parlamentare și se ține cont de propunerea doamnei Fusu. Bine?

Domnule Ciobanu,

Vă mulțumesc. Rog comisia. Eu îmi cer scuze.

Microfonul nr. 3.

Domnul Dumitru Diacov – *Fracțiunea PDM:*

Referitor la denumire. Aici doamna Corina Fusu a propus o formulă, despre care juriștii spun că nu este prea juridică: ”stoparea acțiunilor de vandalizare”. Eu înțeleg că noi vrem să îi împușcăm pe toți acei care vandalizează. Dar termenul trebuie să fie juridic. Și colegii spun că așa cum este în proiect este corect. Fiindcă ”stoparea acțiunilor de vandalizare” – aceasta este proză, aceasta este filologie. Pentru juriști eu mai mult adresez întrebarea.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr. 4.

Domnul Ghenadie Ciobanu:

Sînt de acord cu domnul președinte Diacov. Numai că ”distructiv de”, trebuie omisă sintagma: ”distructiv de”, pentru că este tautologie: ”distructiv de distrugere”. Și atît, ”distructiv de” de omis. Și atunci este ”fenomenului de distrugere” și este destul de bine.

Domnul Marian Lupu:

Eu vă rog foarte mult, stimați colegi. Esența noi nu o discutăm, ea nu se schimbă, nu? E vorba de partea redacțională. Eu rog, pînă la semnarea acestui document, care va fi aprobat astăzi, și redactorii și juriștii, sub egida comisiei, muncesc frumușel și ajungeți la numitorul comun.

Domnule președinte al comisiei,

Vă rog.

Domnul Chiril Lucinschi – *Fracțiunea PLDM:*

Stimați colegi,

Comisia cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media a examinat proiectul de Hotărîre al Parlamentului privind constituirea Comisiei de anchetă pentru investigarea cazurilor de demolare și deteriorare a monumentelor istorice, incluse în Registrul monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat, la inițiativa unui grup de deputați.

Comisia de anchetă, la finalizarea lucrărilor comisiei, va prezenta un raport privind activitatea sa și va elabora un set de propuneri privind modificarea și completarea legislației în vigoare. De asemenea, va elabora un set de acte normative cu privire la ocrotirea monumentelor istorice.

Urmare a discuțiilor, Comisia cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media, cu acceptul autorilor, propune constituirea comisiei de anchetă constituită din unsprezece membri, conform principiului proporționalității de reprezentare a fracțiunilor parlamentare.

Pornind de la din considerentele expuse și de la faptul că prezentul proiect de hotărîre este perfectat cu respectarea cerințelor legale, Comisia cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media a decis să propună proiectul de Hotărîre cu privire la constituirea Comisiei parlamentare de anchetă pentru investigarea cazurilor de demolare și deteriorare a monumentelor istorice, incluse

în Registrul Monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat, cu modificările menționate în prezentul raport, spre examinare și adoptare în plenul Parlamentului.

Domnul Marian Lupu:

Eu vă voi ruga partea nominală, componența nominală, liderii fracțiunilor parlamentare să le evocați, să le dați citire de la microfoane, ca să se stenografeze și să avem pachetul complet.

Microfonul nr. 5.

Domnul Mihai Ghimpu:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Cuvîntul "vandalizare" de exclus din denumire, întrucît aceasta ține de competența organelor de drept de a găsi cine vandalizează monumentele, nu de comisia parlamentară.

Mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Păi, da, este vorba de aceeași parte de redacție.

Microfonul nr. 4.

Domnul Valeriu Streleț:

Noi facem propunerile nominale acum?

Domnul Marian Lupu:

Da.

Domnul Valeriu Streleț:

Așa, atunci din partea fracțiunii noastre, în componența comisiei sînt delegați următorii colegi: domnul Ghenadie Ciobanu, doamna Elena Frumosu și domnul Nae-Simion Pleșca.

Dar, totodată, am vrea să facem o specificare că, dacă se propune candidatura domnului Godea, să fie din contul cotei de reprezentare a Frației Partidului Liberal, fiindcă noi nu vom susține această candidatură.

Domnul Marian Lupu:

Păi, 11.

Microfonul nr. 3.

Domnul Dumitru Diacov:

Da, din partea Frației Partidului Democrat membrii acestei comisii domnul Iurie Bolboceanu și domnul Oleg Țulea.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr. 5.

Domnul Valeriu Munteanu:

Insist sau revin la componenta, la dimensiunea temporală a acestei verificări. Componenta teritorială a fost stabilită prin denumirea registrului - Registrul monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat. E clar că o să le verificați pe toate, care sînt în acest registru, respectiv în întreaga Republică Moldova. Dar trebuie totuși, în același timp, să stabilim și perioada de timp.

De aceea, propun, în paranteze să scriem, de exemplu, perioada 1993 de cînd a fost aprobat acest... Ca idee. Puteți să vă luați altă perioadă, dacă considerați că este prea mare. De cînd a fost aprobat acest registru pînă în 2010.

Respectiv, pentru că știm foarte exact că nu le verificăm doar din ultimul an, pe doi ani în urmă. Este un fenomen continuu și trebuie să vedem cum a evaluat acest proces de distrugere a monumentelor. Este o"key, dacă o să punem în denumirea comisiei, după cuvîntul "stat" – "perioada 1993 – 2010". Pentru că altfel. Este o"key, da? Se acceptă?

Mulțumesc.

Domnul Chiril Lucinschi:

"2011" eu aș zice. Inclusiv 2011.

Domnul Valeriu Munteanu:

Ei, bine, 2011, fiindcă nu l-am... 2011 putem scrie. Nici o problemă. Mersi.

Domnul Marian Lupu:

Deci s-a stabilit pe 2011?

Domnul Chiril Lucinschi:

Da.

Domnul Marian Lupu:

Fiindcă această întrebare a colegului nostru era în strictă interrelație cu articolul 2, deoarece comisia își propune, timp de 4 luni de zile, să elucideze absolut toate cazurile. Și atunci, vă imaginați, dacă era să fie o perioadă de 5 ani sau de 10 ani, patru luni de zile... Noi jumătate de an sau mai multe luni de zile ne clarificăm cu această Comisie de anchetă cu jocurile de noroc și încă nu am scos-o la capăt. Dar cu toate monumentele perioada este suficientă? Voi sînteți siguri?

Domnul Chiril Lucinschi:

Noi am discutat acest subiect. Propunerea este, totuși, să indicăm 4 luni de zile. În situația în care nu vom reuși, să ieșim cu un raport la mijloc și, totodată, să cerem acordul Parlamentului pentru prelungirea termenului.

Domnul Marian Lupu:

Ei, aceasta, da, se poate de făcut oricînd.
Microfonul nr. 5.

Domnul Mihai Ghimpu:

Mulțumesc.

Am înțeles că trebuie astăzi înaintate candidaturile, ca să putem vota hotărârea. Așa?

Domnul Chiril Lucinschi:

Da.

Domnul Mihai Ghimpu:

Întrucât lipsește Frațiunea Partidului Comuniștilor, rog colegii din Frațiunea Partidului Liberal Democrat să numească membrii din frațiunea Partidului Comuniștilor. De altfel, nu o să putem vota hotărârea.

Mulțumim.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr. 4.

Domnul Mihai Godea:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Am o întrebare pe fondul problemei. Mai degrabă o propunere. Că replica domnului Streleț, am să i-o dau de la tribuna centrală, că m-am înscris la o luare de cuvânt.

Eu vreau să atrag atenția colegilor deputați că problema este una foarte vastă. Și volumul de muncă, de activitate a comisiei va fi unul mare, vreau să știe toată lumea, din start. Și eu cred că cel puțin jumătate de an trebuie să lucreze această comisie.

Pentru că situația monumentelor de istorie, cultură și arhitectură este una dezastruoasă la nivelul întregii țări. Și cu mai multe detalii am să vin în luarea mea de cuvânt. De aceea, eu propun ca termenul de activitate al acestei comisii să fie de cel puțin 6 luni de zile.

Vă mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Comisia rămîne pe propria poziție?

Domnul Chiril Lucinschi:

Totuși cred că trebuie să avem 4 luni de zile, din simplul motiv, pentru că cunoaștem cum noi lucrăm. Adică, eu consider că acest termen o să ne impună totuși să activăm și să lucrăm mai activ. În situația în care, într-adevăr, cu atât mai mult, noi am discutat, noi avem un grup de experți pe lângă comisia parlamentară și deja am pornit discuțiile în jurul acestei probleme.

Din cîte am înțeles, din partea Ministerului Culturii există această monitorizare. Și eu cred că noi putem să ne încadrăm în acest termen. Cu atât mai mult, că noi, în primul rînd, vorbim și vrem să investigăm cazurile de demolare,

care deja au avut loc. Și, bineînțeles, deteriorarea monumentelor monitorizate. Și această informație, de fapt, ea există. Dar, din păcate, noi nu o cunoaștem.

Domnul Marian Lupu:

Dar fiți atenți din start, nu uitați în ce zi sîntem astăzi și în ce perioadă sîntem astăzi. Fiindcă aceasta e automat, cel puțin, minus o lună, domnule președinte al comisiei.

Domnul Chiril Lucinschi:

Da, noi în noiembrie, în noiembrie trebuie să ieșim cu un raport.

Domnul Marian Lupu:

De acord.

Da, doamna Palihovici.

Doamna Liliana Palihovici:

Domnule președinte,

Eu propun modificarea articolului 2 în felul următor. Comisia parlamentară de anchetă va activa sau își va sista activitatea după prezentarea și examinarea raportului în ședința de plen, fără a include trei luni sau patru luni, pentru a veni mai apoi cu noi modificări de hotărîre. Patru luni nu este suficient. August este vacanță, după care este septembrie, octombrie, noiembrie. Nu este suficient pentru așa un volum de lucru.

Domnul Chiril Lucinschi:

Se acceptă.

Domnul Marian Lupu:

Comisia a acceptat. Alte propuneri? Nu sînt.

Microfonul nr. 5.

Domnul Mihai Ghimpu:

Din partea Frațiunii Partidului Liberal – doamna Corina Fusu.

Mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Este. Domnule președinte, vă mulțumesc.

Stimați colegi,

În condițiile raportului prezentat de către comisie, a luărilor de cuvînt de la microfoane, tot ceea ce am stabilit pînă acum, în aceste condiții. A, stop, stop. Mai avem solicitări de luări de cuvînt, înainte de exercițiul de vot. Eu îmi cer scuze. Doi dintre colegii noștri s-au înscris pentru luări de cuvînt, prima fiind doamna Elena Frumosu.

Doamna Elena Frumosu – Frațiunea PLDM:

Stimate domnule Președinte,

Onorat Parlament,

Înțeleg că această inițiativă legislativă reprezintă eforturile conjugate ale unei echipe motivate întru elucidarea și investigarea cazurilor de demolare și deteriorare a monumentelor istorice, ocrotite de stat, care a fost elaborată în contextul noilor abordări ale cooperării culturale internaționale și lansării principiului de dezvoltare durabilă prin cultură.

Totodată, inițiativa pune în evidență și fortifică mecanismul de control parlamentar și în acest domeniu, care, în ultimul timp, a fost foarte mult mediatizat. Factorii care au determinat necesitatea creării acestei comisii sînt: starea dezastruoasă în care au ajuns o parte din cele 1 mie 500 monumente, parte considerabilă a patrimoniului cultural al țării, atitudinea unor exponenți ai autorităților publice locale și naționale față de acest patrimoniu, nivelul de înțelegere și conștientizare de către actorii comunitari implicați a rolului patrimoniului pentru comunitate și țară.

În acest context, comisia vine să consolideze și prevederile care sînt stipulate în Legea culturii, Legea privind ocrotirea monumentelor, Legea muzeelor, Legea siturilor arheologice recent aprobată – cadru ce deschide posibilitatea de îmbunătățire a mecanismelor de conservare și protejare a monumentelor, implementarea proiectelor în acest domeniu, modificarea pe parcursul acumulării unor experiențe și crearea unor precedente, pentru a fi în armonie cu alte acte normative în vigoare și pentru a perfecționa continuu cadrul legal în domeniul patrimoniului cultural.

Comisia face primii pași să ordoneze lucrurile, să diagnosticheze situația, să identifice efectele negative și chiar să ofere căi de soluționare a lor.

Trebuie să recunoaștem că Legea despre ocrotirea monumentelor, aprobată în 1993, pînă în prezent nu poate fi pe deplin implementată, pentru că Ministerul Culturii încă n-a elaborat acele mecanisme necesare de implementare, acele mecanisme necesare pentru verificarea și expertizarea monumentelor, acele mecanisme privind sancțiunile în caz de încălcare a legislației în vigoare.

Pînă cînd a fost adoptată Legea culturii, Legea despre ocrotirea monumentelor, o bună parte a patrimoniului cultural deja era împărțită, cu regret, în calitate de cotă valorică, țăranilor. Acest exemplu îl reprezintă Conacul familiei Donici din satul Dubăsarii Vechi. Ajuns de pomină și Conacul mării familii Cantacuzino din Edineț, care, în 1993, cu cele 24 de hectare de parc dendrologic a trecut la balanța Universității Pedagogice ”Ion Creangă” și de atunci nu s-a investit în acest monument nici un ban. O bună parte din el este deja demolat.

Cu regret, Agenția de Inspectare și Restaurare a Monumentelor a Ministerului Culturii atestă zeci, de astfel de cazuri. De rînd cu alte bunuri mobile și imobile, clădirile istorice sînt obiecte ale dreptului de proprietate, și personalitate fizică și juridică, prin acțiunile sau inacțiunile lor, își satisfac interesele private sau de grup.

În această ordine de idei, se înscrie și situația din municipiul Chișinău, unde, în ultimele două decenii, s-au distrus zeci de clădiri monumentale.

Deciziile aleşilor locali în cazul eliberării autorizaţiilor de construcţii nu întotdeauna au la bază actele normative în domeniul ocrotirii patrimoniului, iar organele de anchetă uită să se autosesizeze.

În contextul celor menţionate, susţinem constituirea acestei comisii de anchetă şi sperăm că sprijinul şi implicarea tuturor persoanelor, care au să-şi spună cuvântul în acest domeniu, va conduce la efecte pozitive în investigarea cazurilor.

Mulţumesc.

Domnul Marian Lupu:

Domnul Mihai Godea.

Domnul Mihai Godea:

Domnule Preşedinte,

Stimaţi colegi,

Am văzut că propunerea colegei Fusu a stîrnit un pic de rumoare şi disconfort în mediul unor colegi de Parlament. Nu voi participa pe nici o cotă, pentru că, dacă e să vorbim la modul direct, cred că, prin contribuţia şi efortul depus, aş merita nu una, dar trei cote din partea Fraucţiunii PLDM. Dar aceasta este altă poveste. (*Aplauze.*) Este la discreţia domniilor voastre să decideţi voi fi eu membru al acestei comisii sau nu.

Şi acum privind problema de fond. Pentru că este o problemă mult mai complicată şi mult mai importantă decît pare la prima vedere. Republica Moldova în actualul ei teritoriu a fost supusă unor defrişări culturale în repetate rînduri. Şi ceea ce urmărim în domeniul monumentelor de patrimoniu este o consecinţă a ultimei defrişări, care a început încă în perioada sovietică şi, din păcate, continuă şi astăzi.

Odată cu construirea noilor "cantorii", aşă cum erau numite ele, a cîrmuirilor colhozurilor şi sovhozurilor, şi cu renunţarea la edificiile conacurilor boiereşti din satele noastre, aceste monumente au început să degradeze. Dar cel mai grav lucru se întîmplă acolo, unde monumentele de patrimoniu au o concentraţie maximă. Şi mă refer, în primul rînd, la municipiul Chişinău şi la alte cîteva oraşe ale Republicii Moldova.

Situaţia din municipiul Chişinău mi se pare una foarte gravă, pentru că principalele monumente de patrimoniu sînt într-o degradare continuă. Din păcate, în ultimii ani, eu aş spune chiar în ultimii douăzeci de ani, municipiului nu i-a fost redat nici un monument de patrimoniu.

Încă acum un an jumătate, am solicitat Procuraturii Generale să investigheze cazul înstrăinării ilegale a Conacului Akulov-Greenfield, fostul sediu al Societăţii "Ştiinţa" din strada Bucureşti, colţ cu Vlaicu Pîrcălab. Monumentul degradează continuu. Răspunsul nu este.

Nu ştim care este situaţia. Ştim că există un proprietar al sinagogii Țirilson din strada Țirilson, 8, care a găzduit cea mai mare şcoală de rabini din aşă-zisa "полоса оседлости" din Imperiul Rus. O şcoală care a dominat toate şcolile de rabini din regiune. Şi este, practic, singura sinagogă construită în stilul arhitectural gotic din municipiul Chişinău, care se află într-o stare avansată de degradare.

Și atunci când vorbim despre stoparea fenomenului de demolare și de deteriorare, trebuie să atragem atenția și la partea de deteriorare, pentru că foarte multe monumente sînt lăsate să moară. Nici o investiție și nici o intervenție în Moara Roșie în ultimii douăzeci de ani. Un monument care va cădea într-un timp foarte apropiat, pentru că nu va mai rezista structura tehnică a acestei clădiri.

Ce se întîmplă în jurul Bisericii "Mazarache", care este teritoriul sau regiunea cu cea mai mare concentrație și încărcătură istorică a municipiului Chișinău? Noi am pierdut Casa Pîrcălabului prin construcția din strada Romană, 8A, colț cu Pușkin. Noi am pierdut situl arheologic medieval foarte important, odată cu demararea construcției noului sediu al Societății "Moldova Gaz". Noi nu știm ce se întîmplă în jurul blocurilor din strada Romană 2/2, 4/1 și Grădinilor 60 ș.a.m.d.

Dar, repet, este locul cu cea mai mare încărcătură istorică a capitalei noastre. Nemaivorbind că în municipiul Chișinău nu este pusă în valoare și nu este redată orașului nici o casă boierească din secolele XVIII – XIX. Cea mai reprezentativă Casă a boierilor Jelescu din intersecția Cojocarilor și Hîșdeu se află într-o delăsare cumplită. Și multe alte lucruri despre care se poate de vorbit.

Cine își amintește astăzi că Căușenii a fost capitala Hanatului de Bugeac?

Care sînt monumentele din orașul Căușeni care atestă acest lucru? Cine s-a gîndit să pună în valoare situl arheologic tătăresc din dealul Căușenilor, dar intervențiile absolut vandale, din punctul meu de vedere, la Catedrala Adormirii din Căușeni, intervenție făcută cu suportul Ministerului Culturii.

Intervențiile, iarăși, care au deteriorat monumente de o valoare inestimabilă cum este Biserica Bizantină de la Curchi, cum este zidăria internă din Mănăstirea Căpriană și multe alte lucruri. De fapt, dacă s-a respectat regula restaurării prin intervenția statului a fost doar la biserica veche din Mănăstirea Căpriană și atîta-i tot.

Noi avem circa 300 de biserici din secolul al XVIII-lea și XIX-lea, construite în tehnica cărămizii moi, pe care le vom pierde în apropiații 40–50 de ani, pentru că în anii '90 au fost restaurate cu puterea populației din satele respective. Dar tehnica cărămizii moi, cu mortarul de var și nisip, nu suportă tencuiala și, pur și simplu, zidăria se erodează pe interior și aceste biserici vor cădea de la sine.

Avem o situație, vă spun, dezastruoasă, practic, cu toate cele peste 5 mii de monumente. Noi ne mîndrim că sîntem o țară vinicolă, noi ne bucurăm că cresc cotele de exporturi de vinuri, dar în ce situație se află Conacul academicianului Ștefan Gonata de la Zberoaia, membru fondator al Academiei Române, care a aclimatizat primul în Basarabia soiurile europene de viță de vie și multe alte lucruri. În fiecare localitate din Republica Moldova putem puncta o atitudine absolut criminală, din punctul meu de vedere, autorităților de stat și nu vreau să pun doar sarcina autorităților locale, pentru că nu au bani ca să intervină.

Comisia trebuie să lucreze foarte atent și foarte responsabil. Cel puțin raportul comisiei trebuie să demonstreze starea reală a monumentelor de patrimoniu din Republica Moldova, să știm exact ce a mai rămas din acest patrimoniu cultural al țării noastre.

Și vreau să vă spun că va trebui să găsim bani în buget pentru ca cel puțin cele mai reprezentative monumente să fie întoarse cetățenilor Republicii Moldova.

S-a pomenit aici Cetatea Sorociei. Intervenția din anii '70 este una absolut păguboasă și în timp acest monument va avea de suferit, pentru că trebuia să fii mare deștept ca să pui piatră de Cosăuți deasupra pietrei de cretă din rîpa Bichir, așa cum s-a procedat atunci.

Eu vreau să îndemn, în primul rînd, membrii comisiei care vor fi aleși, să aibă o atitudine responsabilă, să se implice activ în activitatea acestei comisii, pardon de tautologie, și să avem un raport pe măsură, și să avem o radiografiere exactă a stării monumentelor de patrimoniu din Republica Moldova.

Vă mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Stimați colegi,

Vă mulțumesc.

Înainte de procedura de vot, grupurile parlamentare au anunțat componența nominală, președintele și secretarul. Propunerea este: în calitate de președinte al comisiei să fie domnul Ghenadie Ciobanu, doamna Corina Fusu – secretar.

Acceptați? Așa, este altă propunere, domnul Godea – președinte. E o propunere serioasă, domnule președinte?

Microfonul nr.4, vă rog.

Domnul Valeriu Streleț:

Domnule Președinte,

Stimați colegi,

Noi am reiterat propunerea noastră că dacă cineva dorește să-l propună pe colegul menționat, să o facă din numele fracțiunii sale. Asta este. Adică, și dacă se insistă vom vota nominal.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.5.

Domnule președinte,

Microfonul nr.5.

Domnul Mihai Ghimpu:

Mulțumesc.

Cu tot respectul față de domnul Ciobanu, dar domnul Ciobanu a fost ministru al culturii și cred că nu-i bine să fie președinte, și trebuie să ne gândim că nu poate fi nici membru al comisiei, că noi avem multe monumente distruse cu avizul Ministerului Culturii.

Nu știu, nu pot să spun, a fost în perioada dumnealui, n-a fost, dar dacă a fost ministru nu poate fi membru al comisiei.

Mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.4.

Domnul Mihai Godea:

Eu aș...

Mulțumesc, domnule Președinte.

Eu, ca să înțelegeți, nu insist prea tare. Este propunerea, o să supuneți votului, dar vreau să completez replica colegului Streleț, mie nu mi-i rușine să-i pronunț numele, dacă se dorește vot nominal sau să se voteze nominal, lasă să fie și vot nominal. Dar de ce nu?

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.3.

Domnul Ghenadie Ciobanu:

Mulțumesc, domnule Președinte.

În replică domnului deputat Ghimpu, vreau să spun că în perioada '97–2001 nu a fost demolat, în perioada când am fost eu ministru, nici un sediu, nici un sit. Mai mult decât atât, nu a fost înstrăinate nici un document. Pot confirma acest lucru toate stenogramele, toate documentele. Eu m-am opus vehement acestui fenomen de distrugere și, mai mult decât atât, eu am insistat la comisie ca toată perioada de independență să fie examinată de către Comisia de anchetă, însă s-a decis altfel, altă perioadă.

De aceea, mai ales în această perioadă când nu eram deja... nu sînt ministru, care se supune, eu nu văd de ce ar trebui domnul Ghimpu să abordeze problemele istorice din trecut.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.5.

Domnul Valeriu Munteanu:

Domnule Ciobanu,

Pentru dumneavoastră. Noi am propus ca perioada să fie 1993 – 2011, respectiv, include și perioada în care dumneavoastră ați fost ministru și nu cred că este corect fiecare să verifice pe el, ar fi normal...

Noi... 1993–2011 este perioada, 2010–2011.

Domnul Marian Lupu:

Stimați colegi...

Domnul Valeriu Munteanu:

Și cred că este normal.

Domnul Marian Lupu:

Stimați colegi,

Ori că o să constat că subiectul este prost pregătit și le întorc înapoi în comisie, ori că avem și o a doua opțiune, mai constructivă. Noi, în această sală, am decis câteva lucruri, toată lumea a spus da.

Componența numerică – 11 persoane. Componența nominală a fost anunțată la fel. Rămîne acum președintele și secretarul. Eu am o propunere alternativă. Ca și în cazul comisiei, altei comisii de anchetă, însăși comisia să meargă să-și aleagă președintele și secretarul, că noi o să stăm mult și bine aici, în cadrul plenului Parlamentului. Dacă se acceptă o asemenea propunere sau alternativă, dacă nu, terminăm aici dezbaterea, să se continue să se muncească astăzi în comisie și mâine, poftim, dacă sînteți cu tema pe acasă făcută, revenim.

Microfonul nr.5.

Domnul Mihai Ghimpu:

...Președinte, stimați colegi,

Domnule Ciobanu,

Nu v-am învinuit cu nimic. Din contra, am spus că nu am dovezi că în perioada dumneavoastră. Eu vorbesc din punct de vedere juridic și e corect. Dumneavoastră singur trebuia să ieșiți și să spuneți: domnilor, eu am fost ministru, nu mă consider vinovat, dar corect ar fi să nu fac parte din comisie. Și atît.

Conflict de interese, așa este o lege la noi, nu? Asta e doar. Și comisia trebuie să fie votată în Parlament. Dacă o dăm la comisie, e clar cum se va vota, ca și la Briceni, ca și la Edineț, ca și la Sîngerei – PLDM + PCRM, da.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul, păi, nu, că este replică.

Bine. Microfonul nr.4.

Domnul Chiril Lucinschi:

Stimați colegi,

Noi, în primul rînd, am ales sau propunem pentru această comisie oameni specialiști care cîndva au avut experiență sau au experiență la momentul actual. Eu vreau să vă spun: noi activăm foarte constructiv în comisia noastră. Dacă... reieșind din propunerea sau din motivul dumneavoastră propus astăzi, înseamnă că domnul Ghenadie Ciobanu nici nu poate să facă partea din Comisia cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media.

De aceea, eu propun totuși să rămînă componența prezentată și propunerea actuală, așa cum a propus domnul Președinte, și să votăm, și să începem să lucrăm. Eu nu văd aici absolut nici o contradicție. Dacă o să apară ceva pe parcurs, o să vedeți, aceasta o să fie transparent și noi pe urmă putem să intervenim, dar acum, la etapa actuală, eu cred că nu este oportun.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.3.

Domnul Ghenadie Ciobanu:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Eu vreau să spun că eu am văzut lucrul în această comisie, am privit lucrul meu, activitatea mea în această comisie drept o continuare a ceea ce n-am putut să fac atunci când m-am aflat la Executiv, pentru că atunci am făcut multe propuneri dintre care sper că doar acum vor fi parte a Codului contravențiilor administrative, a Codului penal, pentru că atunci când am fost, cum să spun eu, în perioada respectivă n-au trecut.

Acei care au fost deputați în legislatură când m-am aflat eu la Executiv pot să confirme acest lucru, de câte ori n-au trecut propunerile Ministerului Culturii în privința acestor acte.

Deci, în acest sens, eu vreau să fie o, măcar acum, barem acum să facem ceea ce n-am făcut pentru stoparea demolărilor. Dar vă spun încă o dată ceea ce i-am spus chiar și domnului președinte al comisiei Lucinschi, eu cred că în acest caz nu vreau să fiu președinte, dar pentru a avea posibilitatea să activez în această comisie, ca membru, eu rămân în această comisie.

Dar în privința președinției, dacă s-a pornit această discuție, chiar, într-adevăr, poate că aş ceda pentru că nu m-am așteptat la aceste replici.

Domnul Marian Lupu:

Doamna Palihovici.

Doamna Liliana Palihovici:

Domnule Președinte,

Stimați colegi,

Eu propun să susținem poziția domnului Lucinschi, președintele comisiei, căci dacă analizăm așa fiecare dintre membrii comisiei, unii au fost consilieri, alții au fost miniștri, alții au fost șefi de direcții sau nu știu ce au mai fost și atunci nici unul dintre membrii comisiei nu are dreptul să fie în această comisie de anchetă.

Aceasta este tot din punct de vedere juridic.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.5.

Domnul Mihai Ghimpu:

Domnule Președinte,

Eu vă rog să-mi oferiți posibilitatea de la tribuna centrală să vorbesc. E vorba de luări de cuvânt.

Domnul Marian Lupu:

Nu, problema este că noi am terminat luările de cuvânt, domnule președinte, cu părere de rău.

Domnul Mihai Ghimpu:

Noi abia le-am început, după câte vedem noi.

Domnul Marian Lupu:

Totuși să urmăm Regulamentul, stimați colegi, că luările de cuvânt...

Domnul Mihai Ghimpu:

Atunci de la microfonul nr.5, dar. Bine.

Domnul Marian Lupu:

Vă rog.

Domnul Mihai Ghimpu:

Vă amintiți câteva săptămîni în urmă aici, la tribună, a fost și a prezentat un proiect de lege domnul viceministru al culturii și eu am făcut o interpelare. Iată, dacă nu vorbesc de la tribuna centrală, o să citesc numai sfîrșitul răspunsului: „La construcția tronsonului de cale ferată Prut–Giurgiulești au fost distruse, demolate total sau parțial, fără săpături de salvagardare și fără avizul Ministerului Culturii, 25 de monumente de arheologie datate începînd cu mileniul al IV-lea înaintea lui Hristos pînă în Evul Mediu tîrziu, inclusiv o cetate edificată în perioada lui Ștefan cel Mare.”

Vedeți ce s-a întîmplat. De aceea, eu cred că trebuie să fie oameni profesioniști, oameni care nu au conflict de interese și cu tot respectul, încă o dată, domnul Ciobanu nu poate fi nici președinte și nici membru al comisiei.

Și nu cred eu că Frațiunea PLDM nu are alți oameni care să delegheze în această comisie. Nu înțeleg insistența domnului Ciobanu.

Domnul Marian Lupu:

Stimați colegi,

Constat nepregătirea pînă la sfîrșit a acestui subiect și, uzînd de dreptul meu ca Președinte al ședinței, retrag de pe lista de examinare de astăzi acest proiect. Spiritele văd că se tensionează, este logic să mai oferim o șansă în cadrul comisiei să se discute și să se ajungă la un numitor comun.

Sînteți gata pentru ziua de mîine, o să mă anunțați. Ziua de mîine tot avem ședința plenului Parlamentului.

Dacă la acest subiect, cam s-a epuizat.

Microfonul nr.3.

Domnul Dumitru Diacov:

Eu am vrut, pur și simplu, să-l ajut pe domnul Ciobanu, fiindcă, cînd dumnealui a fost ministru, eu am fost deputat și eu confirm ceea ce a spus el, că a încercat, dar este o problemă prea complicată. Iată, domnul Ghimpu a spus, vă închipuiți, 17 kilometri de cale ferată am construit și noi în țara asta, și atîtea monumente am distrus. Dar dacă construim noi 100 de kilometri?

De aceea, trebuie să vedem. Eu sînt de acord cu ceea ce a spus domnul ministru Ciobanu, fiindcă dacă mîine să nu începem cu aceasta, oricum, o să planeze suspiciuni dintr-o parte sau din alta, iată, ai fost ministru și încerci acum să

ascunzi ș.a.m.d. De aceea, domnul Ciobanu o să aducă cu mult mai mult folos ca membru al comisiei, dar la președinte să căutăm alt coleg.

Domnul Marian Lupu:

Stimați colegi,

Cum va spune comisia așa și va fi, respectiv, referitor la data examinării.

Avem cu dumneavoastră o listă de 12 proiecte din grupul celor care și-au pierdut din actualitate, fiind inițiate cu mai mulți ani în urmă. Procedăm precum am procedat și anul trecut, data trecută, mă iertați.

Voi invita la tribuna centrală președintele comisiei respective, pe rînd, cu prezentarea foarte succintă a tuturor proiectelor, după care le voi da citire, și, printr-un singur exercițiu de vot, o să adoptăm decizia. De acord?

Domnule Lucinschi,

Dumneavoastră sînteți primul, avînd prezentate 8 proiecte.

Domnul Chiril Lucinschi:

Raport privind proiectul de Lege pentru completarea Legii învățămîntului nr.2542.

Comisia cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media a examinat proiectul de lege nominalizat și, luînd în considerare competențele și atribuțiile funcționale, comunică următoarele.

Urmare a dezbaterilor, comisia constată că prevederile proiectului din Legea nr.2542 sînt depășite în timp, deoarece articolul 48 din Legea învățămîntului a fost modificat și completat prin Legea nr.70-XVI din 5 mai 2005, Legea nr.237-XV din 13.06.2003 și Legea nr.543-XV din 12.10.2001, care au vizat aceleași alineate din articolul respectiv.

În contextul celor menționate, Comisia cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media propune respingerea proiectului de Lege nr.2542 din 17.07.2000.

Domnul Marian Lupu:

Eu aș ruga, stimate domnule președinte, o foarte succintă prezentare a fiecăruia dintre ele, fiindcă noi votul îl facem la sfîrșit.

Domnul Chiril Lucinschi:

Raportul asupra proiectului de Lege cu privire la modificarea și completarea articolului 8 al Legii învățămîntului nr.4578 din 26.12.2000.

Comisia cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media a examinat proiectul de lege nominalizat și, ținînd cont de competențele și atribuțiile funcționale, comunică următoarele.

Urmare a dezbaterilor, comisia constată că prevederile la articolul 8 al Legii învățămîntului în vigoare asigură dreptul la educație și instruire în limba maternă pentru cetățeni, respectiv, studiarea limbii de stat a Republicii Moldova este obligatorie în toate instituțiile de învățămînt.

În temeiul celor menționate, Comisia cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media propune respingerea proiectului de Lege nr.4578 din 26.12.2000.

Raport asupra proiectului de Lege nr.2823 din 21.09.2001 cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative.

Comisia cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media a examinat proiectul de lege nominalizat și, luând în considerare competențele și atribuțiile funcționale, comunică următoarele.

Urmare a dezbaterilor, comisia a constatat că propunerile proiectului sînt depășite în timp sau parțial contravin legislației în vigoare.

În contextul celor relatate, Comisia cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media propune respingerea proiectului de Lege nr.2823 din 21.09.2001.

Raport asupra proiectului de Lege nr.4040 din 03.12.2004.

Comisia cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media a examinat proiectul de lege nominalizat și, ținînd cont de competențele și atribuțiile funcționale, comunică următoarele.

Urmare a dezbaterilor, comisia a constatat că propunerea din proiect se înscrie în prevederile redacției actuale ale alineatului (3) din articolul 25 al Legii învățămîntului.

În temeiul celor menționate, Comisia cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media propune respingerea proiectului de Lege nr.4040 din 03.12.2004.

Raport asupra proiectului de Lege nr.4081 din 08.12.2004.

Comisia cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media a examinat proiectul de lege nominalizat și, luând în considerare competențele și atribuțiile funcționale, comunică următoarele.

Urmare a dezbaterilor, comisia constată că conceptul proiectului de lege a fost materializat prin modificările adoptate și, în contextul celor menționate, Comisia cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media propune respingerea proiectului de Lege nr.4081 din 08.12.2004.

Raport asupra proiectului de Hotărîre nr.3214 din 04.10.2005.

Comisia cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media a examinat proiectul de lege nominalizat și, ținînd cont de competențele și atribuțiile funcționale, comunică următoarele.

Pornind de la examinarea proiectului și subiectul abordat, comisia constată că Hotărîrea Guvernului privind excluderea din Registrul monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat...

Domnul Marian Lupu:

Eu cer scuze, presa ar putea puțin mai încet să vorbească, fiindcă periclitați ședința plenului Parlamentului.

Domnul Chiril Lucinschi:

În temeiul celor menționate, comisia consideră că proiectul de Hotărîre prezentat cu nr. 3214 din 04.10.2005 nu poate fi promovat, cu toate că problema demolării monumentelor persistă și necesită soluționare.

În contextul celor relatate, Comisia cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media propune Parlamentului respingerea proiectului de Hotărîre nr.3214 din 04.10.2005.

Raport asupra proiectului de Lege pentru completarea Legii învățămîntului nr.1496 din 25.04.2006 comisia sesizată în fond a examinat proiectul de lege nominalizat și, luînd în considerare competențele, și atribuțiile funcționale, comunică următoarele. Urmare a dezbaterilor, comisia constată că subiectul stipulat în proiect este soluționat prin introducerea în Programul de studii pentru învățămîntul primar și gimnazial a disciplinei ”Religia”, începînd cu anul 2010.

În contextul celor menționate, comisia sesizată în fond propune respingerea proiectului de Lege nr.1496 din 25.04.2006.

Raport asupra proiectul de Lege nr.3561 din 10.10.2007 Comisia cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media a examinat proiectul de lege nominalizat, ținînd cont de competențele și atribuțiile funcționale comunică următoarele.

Urmare a examinării proiectului, comisia constată depășit conceptul propus de către autor și care contravine prevederilor actelor normative în vigoare, adoptate după aderarea Republicii Moldova la procesul de la Bologna. În temeiul celor menționate, comisia sesizată în fond propune respingerea proiectului de Lege nr. 3561 din 10.10.2007.

Domnul Marian Lupu:

Da, mulțumesc.

Sînt întrebări sau neclarități la această listă cu proiecte? Nu sînt.

În acest context, urmare a rapoartelor prezentate de către comisie, proiectele nr.2542, nr.4578, nr.2823, nr.4040, nr.4081, nr.3214, nr.1496, nr.3561 sînt propuse pentru respingere. Cine este pentru această propunere, rog să voteze. Majoritatea.

Vă mulțumesc.

Proiectele enumerate sînt respinse de către Parlament.

Următoarea comisie – Comisia juridică, numiri și imunități. Domnule președinte Popa, vă rog, aveți în prezentare trei proiecte.

Domnul Victor Popa – *Fracțiunea PL:*

Domnule Președinte,

Stimați colegi,

Noi avem trei proiecte de lege: nr.3633, nr. 3666, nr.3395, care, într-un fel, sînt legate toate unul de altul. O să încep cu nr.3633. Este vorba de proiectul de Lege privind interpretarea articolului 99 alineatul (2) din Regulamentul Parlamentului, proiect care a venit la 16 octombrie 2007. Deci cît privește acest proiect, comisia l-a examinat și menționează următoarele: Legea privind actele

legislative prevede că interpretarea actelor reprezintă un sistem de operațiuni logice, prin care se explică sensul exact și complet al dispozițiilor normative.

Și Curtea Constituțională, prin câteva hotărâri ale sale, din 1999, din 2002, din 2006, a menționat că legea de interpretare nu stabilește norme noi, nu modifică și nu completează legea interpretată. Cît privește acest proiect, deci prin el se stabilește o nouă normă juridică permisivă: dreptul posturilor private de radio și televiziune de a transmite în direct ședințele plenare ale Parlamentului. În acest sens, comisia deci propune Parlamentului examinarea și respingerea proiectului de Lege nr. 3633.

Următorul este la fel proiectul de Lege nr. 3666, legat de acest articol 99. Venit acest proiect este și el la 18 octombrie 2007 și stabilește un nou alineat (3) la articolul 99, prin care se spune că posturile private de radio și televiziune pot transmite ședințele în plen ale Parlamentului, cu excepția celor închise.

Deci constatăm că, potrivit articolului 8 din Codul audiovizualului, radiodifuzorii aflați sub incidența jurisdicției Republicii Moldova, au dreptul să decidă liber asupra conținutului emisiunilor și programelor lor, respectînd principiul de pluralitate de opinii, în conformitate cu cadrul juridic și condițiile expuse în licența de emisie. Din aceste considerente, Comisia juridică, numiri și imunități propune la fel spre examinare și respingere acest proiect de lege.

Și ultimul este nr.3595. Iarăși are atribuție la completarea articolului 99 din Regulamentul Parlamentului privind caracterul public al ședințelor Parlamentului. Și din nou cu mențiunea ca ședințele să fie transmise în direct la posturile publice naționale de radio și televiziune fără careva restricții.

Noi iarăși menționăm că proiectul contravine prevederilor articolului 50 alineatul (1) din Codul audiovizualului al Republicii Moldova, în care se stabilește că instituția publică națională a audiovizualului Compania ”Teleradio Moldova” este un serviciu public de radiodifuziune și televiziune independent editorial. Și, totodată, independent în activitatea sa de creație.

Concomitent, și Direcția juridică a Secretariatului Parlamentului a atras atenția la aceste probleme, pe care noi le susținem și considerăm că acest proiect nr.3396, ca și cele precedente, trebuie să fie... îl înaintăm spre respingere.

Domnul Marian Lupu:

Vă mulțumesc, domnule președinte.

Întrebări sau propuneri? Nu sînt.

Mulțumesc.

Stimați colegi, Proiectele nr. 3633, nr. 3666, nr. 3395 au fost propuse de către comisie pentru respingere. Cine este pentru a susține această propunere, rog să voteze. Majoritatea.

Vă mulțumesc. Proiectele enumerate sînt respinse.

Și ultimul proiect, nr.3364, domnul Pleșca. Comisia mediu și schimbări climatice.

Domnul Nae-Simion Pleșca – Frațiunea PLDM:

Domnule Președinte,

Stimați colegi,

Raport asupra proiectului de Lege cu privire la modificarea și completarea Legii nr.440 din 27.04.95 cu privire la zonele și fișiile de protecție ale apelor râurilor și bazinelor de apă nr.3364 din 05.12.2001.

Comisia mediu și schimbări climatice a examinat proiectul de Lege înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către deputații Parlamentului Republicii Moldova de legislatura a XVI-a – Ciobanu, Mantorov și Iovv și raportează următoarele.

Proiectul prezentat are drept scop permiterea extragerii nisipului și prundișului din albia minoră a râului, precum și desfășurarea lucrărilor de astupare, care influențează negativ calitatea apei și starea obiectivelor acvatică, evitând procedurile de coordonare cu autoritatea centrală.

Ținând cont de cele menționate, Comisia mediu și schimbări climatice propune respingerea proiectului de Lege nr.3364 din 05.12.2008 cu privire la modificarea și completarea Legii nr. 440.

Vă mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Și la fel întrebări, stimați colegi?

Nu sînt.

Domnul Pleșca, vă mulțumesc.

Proiectul nr. 3364 propus pentru respingere. Cine este pentru rog să voteze. Majoritatea.

Vă mulțumesc. Proiectul este respins.

Am epuizat proiectele incluse pe ordinea de zi. Astăzi sîntem joi. Dacă sînt întrebări pentru a fi adresate organelor guvernamentale, stimați deputați, vă rog. Dacă nu sînt ori nu văd. Pentru declarație la sfîrșitul ședinței s-a înscris domnul Streleț. Vă rog.

Domnul Valeriu Streleț:

Stimați colegi deputați,

Onorată asistență,

Doamnelor și domnilor,

Evenimentele politice din ultimele săptămîni vin să sensibilizeze clasa politică din țară, dar și societatea per ansamblu vizavi de subiecte vitale și fundamentale, care sînt determinante pentru prezentul și viitorul Republicii Moldova. Și totuși se creează impresia că pe unii actori politici aceste evenimente i-au bulversat excesiv, în așa măsură că nu-și mai pot stăpîni emoțiile.

În corelare cu abordările formulate și accentele plasate, Frațiunea PLDM a anunțat prealabil și individual fracțiunile parlamentare, comisiile parlamentare de profil și societatea că ne propunem drept obiectiv adoptarea în lectura a doua a unor proiecte foarte importante, în a căror examinare este respectată toată consecutivitatea procedurilor tehnicii legislative.

Ulterior, am solicitat la ședința Biroului Parlamentului includerea în ordinea de zi a ședinței de plen a proiectelor vizate. Așteptam ca exemplul nostru să fie

urmat și de alți colegi din cadrul Alianței pentru Integrare Europeană, dar constatăm că așteptările noastre au fost zadarnice, deoarece liberalii au tăcut la ședința Biroului permanent, creîndu-se impresia că își doresc să promoveze un proiect care are nr.1588, pe care l-am auzit astăzi, așa, ușurel, pe neobservate, ca cetățenii să nu prea înțeleagă ce se întâmplă.

Proiectul nr.1588, propus de colegii noștri liberali, conceptual, prevede repetarea unei practici minore din anul 2010, prin care s-a admis modificarea Legii nr. 436 și delegarea unor atribuții specifice organelor deliberative, adică consiliilor locale către primar. Aceste modificări țin, exclusiv, de politica de cadre, adică de aceea ce este mai interesant pentru unii colegi, în mod expres numirea conducătorilor unor servicii descentralizate prin dispoziția primarului, pe când în toate celelalte unități teritorial-administrative de nivelul doi aceste atribuții țin, exclusiv, de competența consiliilor.

Într-adevăr, dacă reieșim din conjunctura de moment, este, evident, mai convenabil pentru o formațiune politică să dețină pîrghiile exclusive de numire în funcție a conducătorilor subdiviziunilor descentralizate din cadrul municipiului Chișinău. Dar oare este aceasta o justificare pentru încălcarea principiilor acțiunii legii în timp, pentru modificarea regulilor de joc în timpul jocului? Constituie oare acest fapt o ajustare a legislației Republicii Moldova la standardele europene și internaționale, după cum se afirmă? Sau ajustarea legislației la interesele de moment ale unor forțe politice, care sînt evident personalizate. Rămîn întrebări retorice pe care ar trebui să și le pună atît societatea, cît și autorii inițiativelor legislative.

Dacă colegii noștri înțeleg anume în asemenea manieră necesitatea promovării reformelor, cred că ar trebui să-și reevalueze atitudinile, principiile, valorile.

Replicile acide ale domnului Ghimpu la adresa PLDM din ședința de plen de astăzi dovedesc încă o dată în plus că liderul liberalilor este într-un permanent proces de însușire a măiestriei de a pune mai presus rațiunea, și nu emoțiile.

Nu sînt sigur dacă acest lucru îi va reuși vreodată, chiar și dacă colegii săi de partid l-au convins să nu prea iasă la rampă în campania electorală recentă, pentru a nu dăuna rezultatului final prin anumite ieșiri isterice.

Referitor la solicitarea de invitare la raport al Guvernului Republicii Moldova. Făcînd abstracție de faptul că activitatea Guvernului este una publică, domnul deputat solicitant ar trebui să urmărească cu mai multă atenție agenda de lucru al Parlamentului în locul preocupărilor de înjghebare la comandă a unor construcții politice efemere.

Raportul de activitate al Guvernului a fost prezentat în Parlament încă în luna aprilie curent, în strictă conformitate cu prevederile Regulamentului Parlamentului, la fel ca și scrisoarea care confirmă disponibilitatea de a-l prezenta în plen. Cine are interesul, poate examina cu atenție faptul că acest subiect n-a fost abordat pînă în prezent în cadrul Biroului permanent al Parlamentului, nu poate fi incriminat Guvernului.

Stimați colegi,

Ne exprimăm siguranța că procesele inițiate de Prim-ministrul Republicii Moldova vor fi de bun augur pentru stabilizarea situației politice în țară, pentru eradicarea sărăciei din societate, pentru calmarea unor spirite prea înfierbântate, pentru promovarea reformelor și a bunului nume al țării noastre în întreaga lume.

Vă mulțumesc pentru atenție. (*Aplauze.*)

Domnul Vladimir Plahotniuc:

Vă mulțumesc și eu.

Următorul s-a înscris domnul Hadârcă.

Domnul Ion Hadârcă – *Fracțiunea PL:*

Stimați colegi,

Onorat Parlament,

Nu visam să iau cuvântul aici, dar, deoarece se creează, și se creează în mod artificial, o stare de spirite, o anumită stare de spirite. Și, cu titlu de drept de replică, vreau să îndemn colegii noștri din deocamdată funcționala Alianță pentru Integrarea Europeană să nu toarne gaz în foc și să nu incinte spiritele.

Ați văzut că, în ultimele săptămâni, noi, în genere, ne-am sustras de la declarații, nu am făcut nici un fel de comentarii, nu am participat pe la acțiuni, pe la show-uri televizate tocmai pentru a nu tensiona situația și pentru a vedea, pînă la urmă, cu ce se încheie această stare de suspans, provocată nu din vina noastră, dar din alte motive și, probabil, din motive foarte, care deocamdată ne scapă nouă.

Nici acum nu voi insista și nu voi merge pe unda care ni se propune acum, pe dialogul acesta, pe polemica aceasta care ni se propune. Cu toată stima față de domnul Streleț, a prezentat așa o declarație destul de incitantă, bine încheată, dar total neadecvată și total neconstructivă. Aceasta cu toată stima pentru dumneavoastră. Și nici cazul, nici atitudinea de la Biroul politic, de la Biroul permanent nu era cazul să fie comentat în stilul în care ați făcut-o dumneavoastră.

Fiecare partid, componentă a Alianței, își promovează și propriile interese și propriile deci atitudini. Chiar credem că proiectul în cauză nr.1548, și nu 88, cum ați spus dumneavoastră, este un proiect binevenit și care se înscrie, se pliază pe ideea reformelor pe care noi întotdeauna le-am susținut și le vom susține în continuare. Vă rog să nu vă plasați în situația aceasta de opoziție că dumneavoastră sînteți unicul promotor al reformelor, iar toți ceilalți fac opoziție. Am mai auzit unele declarații pe chestiunea aceasta, o chestiune care nu corespunde deloc adevărului.

Să păstrăm decența. Vom mai avea întruniri în Alianță, vom mai avea întruniri în consiliu și cred că acolo vor fi consumate toate aceste deocamdată animozități.

Vă mulțumesc pentru atenție.

Domnul Vladimir Plahotniuc:

Vă mulțumesc.

Următorul, domnule Saharneanu, vă rog.

Domnul Vladimir Saharneau – *Fracțiunea PL:*

Mulțumesc, domnule Președinte.

Stimați colegi,

Eu m-am înscris nițel mai devreme. Domnul Hadârcă a vorbit acum ca reacție la alocuțiunea domnului Streleț. Eu am vrut să fac o declarație, fără să mă consult cu colegii mei din Fracțiunea Partidului Liberal. Eu m-am simțit lezat și chiar jignit de declarațiile făcute de Prim-ministru în alocuțiunea lui de alaltăieri. El a spus că există un singur partid – Partidul Liberal Democrat și există o Alianță de opoziție, care este Partidul Liberal și Partidul Democrat, care blochează reformele în Parlament.

Eu vreau să declar că nu am primit nici o indicație, nu am fost rugat chiar, nu am fost îndemnat să votez careva legi, careva proiecte de legi care să periclitizeze reforma în Republica Moldova. Din contra, vă declar încă o dată că, dacă vor exista asemenea încercări de a mă dirija cumva, dirigui, eu voi fi primul care îmi voi depune mandatul.

În legătură cu aceasta vreau să mă uit în ochii partidului, colegilor din Partidul Liberal Democrat și să ne spuneți dacă a mințit sau nu a mințit în cazul acesta Prim-ministru în declarația lui. Vreau să ne răspundeți nu politic, dar să ne spuneți colegial, fiindcă avem aici rolul să fim demnitari de stat, să nu fim la pachet deputați, care să servim un idol politic sau un careva conducător, care nouă ne place sau îl adulăm. Am venit aici ca să facem politică în interesul național, nu în interesul unor anumiți politicieni, care își urmăresc scopurile aici pentru anumite porțiuni din viața lor.

Și vreau să vă îndemn încă o dată, să terminăm cu aceste lupte, cu aceste dueluri din cadrul Alianței. Noi, din 2009, parcă ne știm împreună, împreună am făcut acel efort, am coborât de la putere guvernarea comunistă, care noi atunci spuneam că este odioasă. Și acum, dacă schimbăm macazul și spunem că această opoziție este bună și este nefericit că am pornit o campanie de luptă împotriva opoziției comuniste, acum trebuie să vedem cum este interesul național.

Și parcă îndemnul a fost ca să o luăm împreună, pentru a face acea europenizare, pentru care noi tindem.

Eu cred că este o greșeală și inducem în eroare foarte mult cetățenii noștri, care au votat Alianța democratică pentru reforme radicale în ceea ce privește democratizarea Republicii Moldova.

Noi nu am dus pînă la capăt decomunizarea Republicii Moldova, desovietizarea Republicii Moldova. Sînt niște restanțe pe care noi trebuie să le realizăm. Ori dacă luăm în căruță cu noi, cum s-ar zice, opoziția comunistă, ce se va întîmpla, ce se va întîmpla cu dosarele lui 7 aprilie, cu delapidările de bunuri materiale și publice, ce se va întîmpla cu furturile pe care noi le-am atestat, pe care noi le-am arătat populației că există?

Fiindcă noi vom pierde încrederea cetățeanului, nu ne va mai vota nimeni în continuare, dacă vom încerca să mergem pe acest fâgaș al colaborării și al cooptării comuniștilor în guvernare, pentru a rezolva o situație sau alta.

Resursele Alianței nu sînt folosite, nu sînt folosite nici pe jumătate. În acești doi ani de cînd Alianța este la guvernare nu au fost folosite. Ele au fost periclitare

din cauza incapacității de comunicare a unor lideri politici din Alianță. Anume incapacitatea de comunicare este această stranie, nu știu cum... și parcă jucat ca într-un spectacol de prost gust acest rol.

Folosiți comunicarea și veți depăși toate lucrurile care ne stau piedică. Aceasta o așteaptă de la noi cetățenii, nu întruna hărțuieți și reglări de conturi.

Nu trebuie să schimbăm o mafie pe alta. Aroganța, infatuarea nu trebuie să aibă loc în comunicarea liderilor politici ai Alianței, trebuie să fie o colaborare și să știe, nimeni nu este boier în Alianță, nici Prim-ministrul nu este boier pe Guvern, nici Președintele interimar și nici alți președinți.

Noi sîntem cu toții copiii Alianței, copiii acestei mișcări de reformă și responsabilitatea trebuie să pornească de la acest statut al nostru.

Nu vom, eu personal zic, nu voi răbda mult ca să stau și să încălzesc locul în Parlament. Dacă Alianța va ține tot în felul acesta și va da peste cap reformele democratice, fiindcă spre asta merge, să se dea peste cap reformele democratice în interesul altor puteri, celor care urmăresc deraierea Republicii Moldova de pe drumul european și noi știm de unde vin aceste intenții, cu tot efortul de a le astupa cu diferite intenții, bune intenții, bune credințe de reforme și de alte lucrături.

Totul se vede, oameni buni, este la vedere. Acum toată lumea este bine informată și nu poate fi indusă în eroare, oricît de mult și de duios nu s-ar cînta anumite serenade europene sau de bună intenție.

Așa că îndemnul și chemarea mea, în calitate de coleg, pentru dumneavoastră, vă îndemn să folosim toate resursele Alianței, să nu uităm despre mandatul care ni l-a dat alegătorul în 2009 și în 2010.

Eu vă mulțumesc. (*Aplauze.*)

Domnul Vladimir Plahotniuc:

Vă mulțumesc și eu.

Cu aceasta, declar ședința de astăzi închisă. Următoarea ședință va avea loc mâine, ora 10.00 dimineța.

Vă mulțumesc. O zi bună!

Ședința s-a încheiat la ora 12.25.

*Stenograma a fost pregătită spre publicare
în Direcția documentare parlamentară
a Secretariatului Parlamentului.*